

Η ΕΛΛΗΝΟΨΥΧΗ ΧΕΙΜΑΡΡΑ ΘΡΙΑΜΒΕΥΣΕ

Στις 14 Μαΐου 2023, διεξήχθησαν στην Αλβανία αυτοδιοικητικές Έκλογές. Ἐνῶ, ὅμως, φαινόταν ὅτι ὅλα κυλοῦσαν ὁμαλά, αἴφνης δυὸ ἡμέρες πρὶν τὶς ἐκλογές ἡ Ἀλβανικὴ Αστυνομία συνέλαβε τὸν ὑποψήφιο Δήμαρχο Χειμάρρας Φρέντη Μπελέρη καὶ τὸν συνεργάτη του Παντελῆ Κοκαβέση. Ἡ κατηγορία ἦταν ὅτι ὁ Μπελέρης προσπαθοῦσε νὰ ἐξαγοράσῃ ψήφους. Ψεύτικη κατηγορία, πού δὲν μᾶς παραξένεψε, γιατί ἡ Ἀλβανία, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἀκόμη τοῦ Ἐνβέρ Χότζα μέχρι καὶ σήμερα, τὸ ψέμα καὶ τὴν συκοφαντία ἔχει σημαία της. Ὁ Μπελέρης μεταφέρθηκε στὶς φυλακὲς τῶν Τυράνων, ἐνῶ ὁ Κοκαβέσης, πού ἀντιμετωπίζει σοβαρὸ πρόβλημα ὑγείας, ἐστάλη στὸ Νοσοκομεῖο φρουρούμενος. Σὲ μῆνυμά του μέσα ἀπὸ τὴν φυλακὴ ὁ Μπελέρης εἶπε, ὅτι “αὔριο (ἐννοῶντας τὴν Κυριακὴ 14 Μαΐου) ἡ ψῆφος σας σώζει τὸν τόπο καὶ τὴν Δημοκρατία”. Πάντως τὸ Δικαστήριό τοῦ Αὐλώνα ἀποφάσισε τὴν παραμονὴ τοῦ Μπελέρη στὴν φυλακὴ, καθὼς ἀπορρίφθηκε ἡ αἴτηση ἀσφαλιστικῶν μέτρων πού εἶχε ὁ ἴδιος καταθέσει.

Παρὰ τὶς ἀλβανικὲς ἀθλιότητες ὅμως, ὁ Φρέντι Μπελέρης νίκησε στὶς ἐκλογές καὶ ἐξελέγη Δήμαρχος Χειμάρρας, οἱ κάτοικοι τῆς ὁποίας ὑποδέχθηκαν μὲ πανηγυρικὲς ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ χειροκροτήματα τὸ ἐκλογικὸ ἀποτέλεσμα. Ἐξ ἄλλου, στὴν Ἑλλάδα ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Κυρ. Μητσοτάκης σὲ ὁμιλία του ἐπεσήμανε πῶς ἡ εὐρωπαϊκὴ προοπτικὴ τῆς Ἀλβανίας περνáει μέσα ἀπὸ τὸν σεβασμὸ τῶν δικαιωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐθνικῆς Μειονότητας. Καὶ πρόσθεσε : “Χάρηκα ἰδιαίτερα μὲ μόλις πληροφορηθῆκα ὅτι στὴν Χειμάρρα ὁ Φρέντι Μπελέρης κατάρφερε καὶ ἐξελέγη δήμαρχος μὲ μικρὴ διαφορά. Εὐχομαι καὶ ἐλπίζω νὰ τελειώσῃ γρήγορα αὐτὴ ἡ περιπέτεια”. Ἐπίσης, ὁ γνωστὸς Βορειοηπειρώτης χρυσὸς Ὀλυμπιονίκης Πύρρος Δήμας, μὲ ἀνάρτησή του στὸ twitter ἔκανε τὸ ἀκόλουθο σχόλιο : “Σήμερα, τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας νίκησε τὸ σκοτάδι τῆς τρομοκρατίας”. Ἀκόμη, ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Κόμματος Ἐνωση Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ βουλευτῆς Χειμάρρας κ. Εὐάγγελος Ντοῦλης ἐδήλωσε : “Ἡ Χειμάρρα ἔχει μετατραπῆ σ’ ἓνα πλυντήριο ξεπλύματος μαύρου χρήματος γιὰ νὰ ικανοποιηθοῦν τὰ συμφέροντα τοῦ Πρωθυπουργοῦ Ράμα καὶ τῶν πελατῶν του, τῶν ὁποίων θὰ ἔθετε σὲ κίνδυνο τὰ συμφέροντα μὴ ἐπιτυχία τοῦ Μπελέρη στὴν Χειμάρρα. Οἱ περισυρίες τῶν Ἑλλήνων σὲ πανάκριβες περιοχὲς τῆς Χειμάρρας ἀμφισβητοῦνται ἀπὸ τὶς Ἀλβανικὲς Ἀρχές πού προσπαθοῦν νὰ τὶς ἀπαλλοτριώσουν ὑπὲρ τῶν “πελατῶν” τοῦ Ράμα”. Τέλος, ὁ Ἑλληνας ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Δένδιας, κατὰ τὴν ἀφίξή του στὴν ἀτυχη συνάντηση τῶν ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, πού πραγματοποιήθηκε στὴν Στοκχόλμη, ὑπογράμμισε : “Ἐνημέρωσα ἤδη τὸν ὑπατο ἐκπρόσωπο κ. Μπορέλ καὶ τὸν Σουηδὸ ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν, ὡς ἀσκοῦντων τὴν προεδρία, γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Χειμάρρας. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση θὰ τὸ παρακολουθήσῃ πολὺ στενά. Ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχουν ἀδιάσειστα στοιχεῖα, ἡ σύλληψη ὑποψηφίου δημάρχου δυὸ μέρες πρὶν ἀπὸ τὶς ἐκλογές εἶναι ἓνα ἀπόλυτο σκάνδαλο”.

Ἀπὸ ἀλβανικῆς πλευρᾶς ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Ράμα δὲν ἔκρυψε ὅτι εἶναι ἐνοχλημένος ἐπειδὴ τὸ κόμμα του πρῶτευσε σὲ ὅλους τοὺς μεγάλους δήμους τῆς Ἀλβανίας πλὴν τῆς Χειμάρρας. Ἡ δὲ ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀλβανίας προχώρησε σὲ μὴ θρασύτατη δημοσίευση στὸ twitter σχετικὰ μὲ τὴν σύλληψη τῶν Μπελέρη καὶ Κοκαβέση : “Εἶναι σχεδὸν ἀδύνατο νὰ καταλάβουμε πῶς οἱ Ἕλληνες φίλοι μας ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἀμφισβητήσουν μὴ δικαστικὴ ἀπόφαση τῆς χώρας μας... Δὲν καταλαβαίνουμε πῶς τὸ νὰ εἶναι Ἕλληνας ὑπὸ νόμο τὸν ἐξαιρεῖ ἀπὸ τὸν νόμο ὡς πολίτης τῆς Ἀλβανίας”.

Ὅμως, πρὶν κατὰ τοῦ Ἐντι Ράμα γιὰ τὴν σύλληψη τοῦ Μπελέρη ἐξαπέλυσε ὁ πρῶτος στενός του συνεργάτης καὶ πρῶτος ὑπουργὸς Δικαιοσύνης τῆς Ἀλβανίας Ἴλι Μανιάνι. Μὲ ἀνάρτησή του στὸ facebook ὁ κ. Μανιάνι σημείωσε : “Δὲν εἶμαι ὁ δικηγόρος τοῦ Φρέντι Μπελέρη, ἀλλὰ αὐτὸ δὲν μὲ ἐμποδίζει νὰ ἐπαναλάβω ὅτι ἡ σύλληψή του ἦταν καὶ εἶναι παράνομη. Ὅλες οἱ μαρτυρίες ἢ τὰ βίντεο πού ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν ἰσχυρὰ στοιχεῖα ἢ Ἀστυνομία καὶ ἡ Εἰσαγγελία εἶναι φιάσκο”. Θὰ ἦταν, τέλος, παράλειψη νὰ μὴ σημειώσουμε τὴν δήλωση τοῦ προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς ἀμερικανικῆς Γερουσίας κ. Μπόμπ Μενέντεζ, ὅτι “ἡ σύλληψη τοῦ Φρέντι Μπελέρη δυὸ μόλις ἡμέρες πρὶν τὶς ἐκλογές εἶναι προβληματικὴ”.

Ἐμεῖς πιστεύουμε ἀκράδαντα καὶ εὐχόμεστε στὸ τέλος νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ δικαιοσύνη. Καὶ ἡ Χειμάρρα νὰ μείνῃ ὅπως ἦταν πάντα: ἀδούλωτη καὶ ἐλεύθερη.

«ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ»

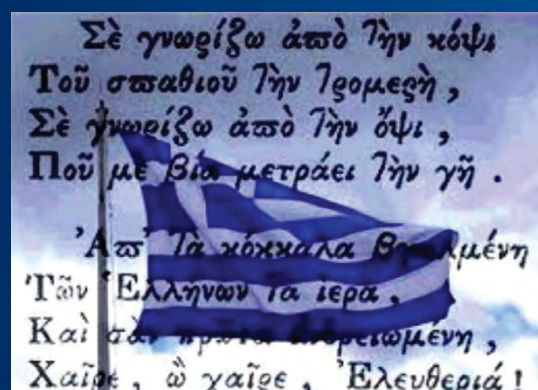
Ἀνακοίνωση τοῦ Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως κ. ΑΝΔΡΕΟΥ καὶ τῆς ΣΦΕΒΑ γιὰ τὴν σύλληψη τοῦ ὑποψηφίου Δημάρχου Χειμάρρας κ. ΦΡΕΝΤΥ ΜΠΕΛΕΡΗ σελ. 2

«Ἡ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΑΠΕΘΑΝΕ ΚΑΙ ΕΤΑΦΗ. ΤΩΡΑ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΟΝΟ ΕΝΩΣΙΣ».

Ὁμιλία Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ.κ. ΑΝΔΡΕΟΥ κατὰ τὴν Ἐπέτειο τῆς Ἀυτονομίας τῆς Βορείου Ἠπειροῦ (Δελβινάκι 14.5.2023)

σελ. 8-9

200 χρόνια ἀπὸ τὴν συγγραφή τοῦ «Ἕννομα εἰς τὴν Ἐλευθερίαν» τοῦ Διονύσιου Σολωμοῦ

σελ. 10

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΡΥΪΝΟΥΠΟΛΕΩΣ, ΠΩΓΩΝΙΑΝΗΣ & ΚΟΝΙΤΣΗΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ: Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως κ. ΑΝΔΡΕΟΥ για την σύλληψη του υποψηφίου Δημάρχου Χειμάρρας κ. ΦΡΕΝΤΥ ΜΠΕΛΕΡΗ.

Έν Δελβινάκιω τῇ 12ῃ Μαΐου 2023

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτσης κύριος ΑΝΔΡΕΑΣ, ἔκανε τὶς ἀκόλουθες δηλώσεις:

«Γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά, οἱ Ἄλβανοὶ ἀποδεικνύονται ἀσυνεπεῖς καὶ, πρὸ παντός, μισέλληνες. Γιατί, ὅπως μετέδωσαν τὰ Μ.Μ.Ε., τὰ μεσάνυχτα τῆς 11ης πρὸς τὴν 12ην Μαΐου 2023, ἡ ἄλβανικὴ Ἀστυνομία συνέλαβε τὸν υποψήφιο Δήμαρχο Χειμάρρας Φρέντυ Μπελέρη, μὲ τὴν κατηγορία ὅτι ἐξαγόραζε ψήφους. Ὁ δὲ πρωθυπουργὸς τῆς γείτονος ἀπειλήσε

τὸν Μπελέρη ὅτι οἱ δύο τους θὰ λογαριασθοῦν μετὰ τὶς ἐκλογές (14 Μαΐου 2023).

Οἱ Ἄλβανοὶ ἐφρῦαξαν ὅταν πληροφωρήθηκαν ὅτι ὁ Μπελέρης κατεβαίνει γιὰ Δήμαρχος στὴν Ἑλληνόψυχη Χειμάρρα, ἐπειδὴ ἐδήλωσε ὅτι θὰ ἐργασθῆ σθεναρὰ, προκειμένου ἡ περιοχή αὐτῆ τῆς Βορείου Ἡπείρου νὰ παραμείνῃ στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῆς, ὥστε νὰ μὴν τὴν ληστεύουν διάφορες πολυεθνικὲς ἐταιρεῖες μὲ τὶς εὐλογίες, φυσικὰ, τῆς ἄλβανικῆς Κυβερνήσεως.

Ἦδη, τὸ Ἑλληνικὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν προέβη σὲ σχετικὸ

διάβημα πρὸς τὴν γείτονα. Ἐπειδὴ, ὅμως, τὸ αὐτὶ τῶν Ἄλβανῶν δὲν «ιδρώνει», προσωπικῶς δι-αμαρτύρομαι ἐντόνως, γιὰ τὴν νέα αὐτῆ κραυγαλέα παραβίαση τῶν δικαιωμάτων τῶν Βορειοηπειρωτῶν, καί, μάλιστα, καί ἐκ μέρους τοῦ ΠΑ.ΣΥ.Β.Α. καί τῆς Σ.Φ.Ε.Β.Α.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση νὰ μὴν ὑποχωρήσῃ σὲ τυχόν ὑποσχέσεις τῶν Ἄλβανῶν, ὅτι δῆθεν «θὰ τακτοποιηθῆ τὸ ζήτημα», γιὰτι ἔχουμε χορτάσει ἀπὸ τὰ πολλὰ ψέματα τῆς γείτονος. Κανεὶς δὲν πρέπει νὰ λησμονῆ ὅτι ἀπώτερος σκοπὸς τῶν ἐκεῖ ἰθυόντων

εἶναι ἡ ἐκδίωξη τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀπὸ τὶς πατρογονικὲς τους ἐστίες. Ἡ Ἑλλάδα δὲν δικαιούται νὰ ἀεμπολήσῃ τὰ διεθνῶς ἀναγνωρισμένα δικαιώματά της στὴν πολυπαθὴ Γῆ τοῦ Πύρρου, ἀφοῦ ἡ Βόρειος Ἡπειρος εἶναι ΕΛΛΗΝΙΚΗ. Καὶ πάντως, ἂν ὅπως μᾶς πληροφόρησε εἶδηση τῆς τελευταίας στιγμῆς, ὁ Μπελέρης ἀφέθηκε προσωρινὰ ἐλεύθερος, ἡ Κυβέρνηση ὀφείλει νὰ ἀγρυπνῆ μίᾶς καὶ οἱ Ἄλβανοὶ εἶναι «μπαμπέσηδες».

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΣΦΕΒΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΟΥ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ ΦΡΕΝΤΥ ΜΠΕΛΕΡΗ

Οργή προκαλεῖ σὲ κάθε σκεπτόμενο Ἕλληνα ἡ εἶδηση τῆς σύλληψης τὰ ξημερῶματα τῆς Παρασκευῆς 12 Μαΐου τοῦ υποψηφίου δημάρχου τῆς Χειμάρρας καὶ προέδρου τῆς Ὁμόνοιας Χειμάρρας Φρέντυ Μπελέρη καὶ 3 ἄλλων ὁμογενῶν μας, δύο μόλις μέρες πρὶν τὴν διεξαγωγὴ τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν στὴ γειτονικὴ χώρα!

Δυστυχῶς ἐπιβεβαιώνονται οἱ φόβοι τῆς κοινότητος τῶν Βορειοηπειρωτῶν ὅτι τὸ Ἄλβανικὸ παρακράτος ἀλλὰ καὶ προσωπικὰ ὁ Ἄλβανὸς πρωθυπουργός, δὲν θὰ ἐπέτρεπαν νὰ κυλίσει ὁμαλὰ ἡ προεκλογικὴ περίοδος καὶ νὰ ἐκφρασθεῖ ἐλεύθερα ἡ θέληση τῶν πολιτῶν.

Ἄν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ κατηγορία γιὰ τὴ σύλληψη του εἶναι ἡ «ἀγοραπωλησία ψήφων», αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸν ὀρισμὸ τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς παραπληροφόρησης καθὼς εἶναι κοινὸ μυστικὸ στὴν Ἄλβανία ὅτι αὐτὸ ἀντιθέτως ἀποτελεῖ πάγια τακτικὴ τοῦ ἄλβανικοῦ πολιτικοῦ συστήματος καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος πού κυβερνάει τὰ τελευταία χρόνια.

Στὸ πλαίσιο αὐτὸ προκαλεῖ

Ἄν εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἡ κατηγορία γιὰ τὴ σύλληψη του εἶναι ἡ «ἀγοραπωλησία ψήφων», αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸν ὀρισμὸ τοῦ παραλογισμοῦ καὶ τῆς παραπληροφόρησης καθὼς εἶναι κοινὸ μυστικὸ στὴν Ἄλβανία ὅτι αὐτὸ ἀντιθέτως ἀποτελεῖ πάγια τακτικὴ τοῦ ἄλβανικοῦ πολιτικοῦ συστήματος καὶ ὅλως ἰδιαιτέρως τοῦ σοσιαλιστικοῦ κόμματος πού κυβερνάει τὰ τελευταία χρόνια.

ἀλγεινὴ ἐντύπωση τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Ἕλληνας ὑπουργὸς ἐξωτερικῶν, ἐπισκέφτηκε πρὶν λίγες ἡμέρες τὴν ἄλβανικὴ πρεσβεία στὴν Ἀθήνα καὶ ἐξῆρε τὶς «ἐξαιρετικές» σχέσεις μετὰ τῶν δύο κρατῶν.

Παράλληλα ἡ νέκρωση γιὰ τὶς κρίσιμες ὥρες ἀμέσως μετὰ τὴ σύλληψη, τοῦ ἐνημερωτικοῦ ιστότοπου himara.gr πού ἀποτελεῖ μιὰ σταθερὴ καὶ συνεπῆ δημοσιογραφικὴ φωνὴ γιὰ τὰ

δικαιώματα τοῦ ἑλληνισμοῦ στὴ Χειμάρρα ἀλλὰ καὶ γενικότερα στὴ Βόρειο Ἡπειρο, δείχνει ὅτι ἴσως δὲν εἶναι σύμπτωση ἀλλὰ μάλλον πρόκειται γιὰ μιὰ ὀργανωμένη ἐπίθεση τοῦ ἄλβανικοῦ παρακράτους τὸ ὁποῖο ἔντρομο βλέπει νὰ χάνει τὸν ἔλεγχο πού εἶχε στὴν εὐαίσθητη ἔθνικα ἀλλὰ καὶ μὲ τεράστια οἰκονομικὰ συμφέροντα, παραλιακὴ ζώνη τῆς περιοχῆς.

Καλοῦμε τὴν ἑλληνικὴ Πολιτεία νὰ πράξῃ τὰ δέοντα μὲ αὐστηρότητα πρὸς τὴν ἄλβανικὴ κυβέρνηση καὶ νὰ ἐνεργήσῃ ἄμεσα γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τοῦ κ. Μπελέρη καὶ τῶν ὑπολοίπων συλληφθέντων, ζητώντας παράλληλα νὰ περιφρουρηθεῖ τὸ ἀδιάβλητο τῶν ἐκλογῶν στοὺς δήμους Χειμάρρας, Φοινικίου καὶ Δρόπολης ὅπου διαβιῖ τὸ μεγαλύτερο κομμάτι τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος. Ἰδιαιτέρη προσοχὴ πρέπει νὰ δοθεῖ μάλιστα γιὰ ἕναν ἀπὸ τοὺς συλληφθέντες ὁμογενεῖς, ὁ ὁποῖος ἀντιμετωπίζει σοβαρὸ

χρόνιο πρόβλημα ὑγείας. Διαφορετικὰ ὁ ἑλληνισμὸς τῆς περιοχῆς θὰ αισθανθεῖ γιὰ ἀκόμη μιὰ φορά ὅτι ἡ μητέρα πατρίδα, ἀσχολούμενη μὲ τὶς δικές της ἐσωτερικὲς παθογένειες, τὸν ἐγκατέλειψε μόνο του, ὅπως ἀκριβῶς ἔγινε καὶ στὴν περίοδο τῆς πανδημίας (μὲ τὴν φωτεινὴ ἐξαιρεση ὀρισμένων διπλωματικῶν τῆς ἐκπροσώπων).

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν τελευταίων ἐξελίξεων καθίσταται ἀκόμα πιὸ ἐπιτακτικὴ, ἡ ἀνάγκη νὰ προσέλθουν μαζικὰ οἱ ἀδελφοὶ μας Βορειοηπειρωτῆς στὶς μεθαιριανὲς ἐκλογές καὶ νὰ δώσουν δυναμικὴ ἀπάντηση μὲ τὴν ψῆφο τους στὶς ἀνελεύθερες καὶ προκλητικὲς τακτικὲς τοῦ κ. Ράμα.

ΓΙΑΤΙ ΜΑΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ ΣΗΜΕΡΑ Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Ο ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ;

Κωνσταντίνος Χολέβας – Πολιτικός Επιστήμων

Η Άλωση συνεχίζεται! Στις 24 Ιουλίου 2020 ο Τούρκος Πρόεδρος Έρντογάν διοργάνωσε την πρώτη προσευχή στην Αγία Σοφία Κωνσταντινούπολεως, η οποία μετετράπη σε ισλαμικό τέμενος. Τό διάταγμα υπεγράφη στις 10 Ιουλίου 2020 και άκριβώς την ώρα 14.53, για να συμβολίζει το έτος της Άλωσης της Κωνσταντινούπολεως. Η ημερομηνία της πρώτης προσευχής είναι η ημερομηνία της υπογραφής της τελικής Συνθήκης Ειρήνης του 1923, το τελευταίο από τα 17 πρωτόκολλα που αποτελούν την πολυσυζητημένη Συνθήκη της Λωζάννης. Ο συμβολισμός είναι σαφής: Ο Έρντογάν θαυμάζει την Άλωση και τον νέο Οθωμανισμό και άμφισβητεί τα σύνορα, τα οποία καθορίζει η Συνθήκη της Λωζάννης.

Κάθε Έλληνας πολίτης έχει δικαίωμα και υποχρέωση να τιμά τη μνήμη των πεσόντων κατά την 29η Μαΐου 1453 στα τείχη της Βασιλεύουσας και να ενδιαφέρεται για την τύχη της Αγίας Σοφίας και άλλων Χριστιανικών ναών που μετετράπησαν σε ισλαμικά τεμνία.

Όπως εξηγεί η Έλενη Γλύκατζη Αρβελέρ το Βυζαντινό κράτος (ή Ρωμανία όπως ήταν το πραγματικό όνομα του) είχε τρία συστατικά: Ελληνική γλώσσα και Έλληνικό Πολιτισμό. Ρωμαϊκό Δίκαιο και πολιτειακή συγκρότηση. Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη. Και τα τρία αποτελούν και σήμερα θεμελιώδη στοιχεία της εθνικής μας ταυτότητας. Ως Ορθόδοξοι Χριστιανοί κατά συντριπτική πλειοψηφία και ως ενδιαφερόμενοι για τον διαχρονικό Έλληνικό Πολιτισμό είμαστε μέτοχοι της Βυζαντινής κληρονομιάς. Αλλά και το Ρωμαϊκό Δίκαιο, βελτιωμένο με την επίδραση του Χριστιανισμού και του Βυζαντίου, εφαρμόστηκε στη Νεώτερη Ελλάδα, όπως φαίνεται και από τις αποφάσεις των Εθνικών Συνελεύσεων του Αγώνος.

Η Αγία Σοφία του Ιουστινιανού σχεδιάστηκε από Έλληνες Μικρασιάτες αρχιτέκτονες, τον Ανθέμιο και τον Ίσιδωρο. Λειτουργήσε επί αιώνες ως Ορθόδοξος Ναός και η Θεία Λειτουργία έτελείτο στα ελληνικά. Οι εικόνες που διασώθηκαν είναι Ορθόδοξες και οι επιγραφές είναι ελληνικές. Βεβαίως αποτελεί μνημείο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Αλλά η οίκουμενικότητα δεν αναιρεί την ελληνικότητα.

Ο Ελληνισμός της Κύπρου διατηρεί έντονη τη μνήμη του Βυζαντινού Πολιτισμού. Η Ρωμανία, το όνομα της

Αυτοκρατορίας, διασώζεται σε σημαντικά κείμενα της Κυπριακής Ορθόδοξης γραμματείας, όπως πχ στο ιστορικό κείμενο του Αγίου Νεοφύτου του Έγκλειστου: «Περί τών κατά χώραν Κύπρον σκαιών». Ο Άγιος, που έζησε στα τέλη του 12ου και στις αρχές του 13ου αιώνας, περιγράφει την είσοδο των Άγγλων Σταυροφόρων στη Μεγαλόνησο (έποχή Ριχάρδου Λεοντόκαρδου) μετρώντας τις αποστάσεις όχι από την Κύπρο, αλλά από τη Ρωμανία: «Χώρα έστιν

Η Αγία Σοφία του Ιουστινιανού λειτουργήσε επί αιώνες ως Ορθόδοξος Ναός και η Θεία Λειτουργία έτελείτο στα ελληνικά. Οι εικόνες που διασώθηκαν είναι Ορθόδοξες και οι επιγραφές είναι ελληνικές. Βεβαίως αποτελεί μνημείο της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά η οίκουμενικότητα δεν αναιρεί την ελληνικότητα.

Ίγκλιπέρρα, πόρρω της Ρωμανίας κατά βορράν». (Βλέπε τον Ε' τόμο των έργων του Αγίου που εξέδωσε η Ίερά Βασιλική και Σταυροπηγιακή Μονή Αγίου Νεοφύτου, σελ. 406). Ένας μοναχός που ζει σε μία σπηλιά κοντά στην Πάφο δηλώνει πολίτης της Ρωμανίας, αισθάνεται Βυζαντινός Έλληνας. Σε άλλο κείμενο του παρακαλεί τον Άγιο Δημήτριο τον Θεσσαλονικέα να βοηθήσει τον στρατό της Ρωμανίας.

Έκτος από την Αγία Σοφία και η Μονή της Χώρας στην Κωνσταντινούπολη είναι ένα Ορθόδοξο μνη-

μείο που μετετράπηκε σε τζαμί. Ο ανακαινιστής της τον 14ο αιώνα, ο Θεόδωρος Μετοχίτης, έγραψε ότι οι Βυζαντινοί της εποχής του ήσαν απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων και μετείχαν στο γένος και στη γλώσσα των Ελλήνων.

Η Κωνσταντινούπολη και η Ρωμανία παρέμεινε πάντα επίκαιρη για τους Έλληνες. Η απάντηση του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στον Μωάμεθ τον Πορθητή κράτησε όρθιο τον Ελληνισμό επί Τουρκοκρατίας. Το ΟΧΙ του τελευταίου Αυτοκράτορα έδωσε ήθικη δύναμη στην αντίσταση των κλεφτών και άρματολών. Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης άπηντησε στον Άγγλο Πλοίαρχο Χάμιλτον ότι δεν δέχεται να υπογράψει συνθήκη με τους Τούρκους, διότι ο τελευταίος βασιλέας των Ελλήνων δεν συνθηκολόγησε. Έννοούσε τον Κωνσταντίνο Παλαιολόγο.

Μετά από 4 αιώνες η μνήμη των ήρωικώς πεσόντων το 1453 αναθέρμανε τη Μεγάλη Ίδέα και την επιθυμία για άπελευθέρωση. Άν δεν υπήρχε η Μεγάλη Ίδέα δεν θα είχε γίνει η Έπανάσταση του 1821 ούτε θα είχαμε άπελευθερώσει άλλα ελληνικά έδαφη μετά την Έλληνική Έπανάσταση.

Αλλά και εύρύτερα, πέραν του Ελληνισμού, ο Βυζαντινός Πολιτισμός τιμάται και θαυμάζεται από πολλούς και διανοητές. Ο άειμνηστος Ίταλός συγγραφέας και πολιτικός φιλόσοφος Ούμπέρτο Έκο στο βιβλίο του "Μπαουντολίνο" έκφραζει θαυμασμό για την ελληνική παιδεία των Βυζαντινών και για τον ελληνικό πολιτισμό της Κωνσταντινούπολης του 1204. Ηρωας του βιβλίου του είναι ο Νικήτας Χωνιάτης, ιστορικός συγγραφέας και πολιτικός που κατέγραψε σε θαυμάσια άπτική γλώσσα την καταστροφή της Κωνσταντινούπολεως από τους Δυτικούς Σταυροφόρους της Δ' Σταυροφορίας το 1204.

Ο Ντιμίτρι Ομπολένσκι, που διδάξε σε βρετανικά πανεπιστήμια, στο βι-

βλίο του «Βυζαντινή Κοινοπολιτεία» γράφει ότι μέσω της Ορθόδοξης Θείας Λατρίας, της ύμνογραφίας, της άγιογραφίας, της ναοδομίας, όλοι οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί άποτελούν σήμερα μία Βυζαντινή Κοινοπολιτεία.

Έκατομμύρια Ορθόδοξων Χριστιανών στην Άνατολική Εύρωπη χρησιμοποιούν το κυριλλικό άλφάβητο, το όποιο όνομάσθηκε έτσι για να τιμήσει τη μνήμη του Κωνσταντίνου / Κυρίλλου. Μαζί με τον άδελφό του Μιχαήλ / Μεθόδιο ο Κύριλλος έστάλη τον 9ο αιώνα σε ίεραποστολή προς τους σλαβικούς λαούς της Μεγάλης Μοραβίας (Τσεχίας) από τον Αυτοκράτορα και τον Πατριάρχη της Κωνσταντινούπολεως. Οι δύο Έλληνες Θεσσαλονικείς άδελφοί μετέδωσαν το ελληνικό άλφάβητο και μάλιστα τη βυζαντινή μεγαλογράμματη γραφή στους σλαβικούς λαούς. Έτσι σήμερα όλοι αυτοί γράφουν ελληνικά, αλλά όμιλούν ρωσικά, σερβικά, βουλγαρικά κλπ.!

Στη Μέση Άνατολή οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί άποτελούν σήμερα μειοψηφία μέσα σε μία πλειοψηφία μουσουλμανική. Επιβιώνουν με πίστη στον Θεό και διατηρούν τη μνήμη του Βυζαντίου / Ρωμανίας μέσω του όνόματος τους. Οι ίδιοι άποκαλούνται Ρούμ Ορτοντόξ, δηλαδή Ρωμιοί- Βυζαντινοί Ορθόδοξοι. Έχουν συνείδηση ότι συνεχίζουν τη βυζαντινή κληρονομιά μέσα σε δύσκολες συνθήκες. Ο πρόσφατος καταστροφικός σεισμός στη ΝΑ Τουρκία και στη Συρία μάς θύμισε τον άγώνα επιβίωσης που κάνουν. Είδαμε Ορθόδοξους Ναούς να γκρεμίζονται στην Άλεξανδρέττα, στο Χαλέπι κ.α.. Αλλά το φρόνημα τους δεν γκρεμίζεται. Διαφυλάσσουν τον ελληνορθόδοξο πολιτισμό του Βυζαντίου.

Η Αγία Σοφία και η Ρωμανία/Βυζάντιο έκφράζουν έναν πολιτισμό Ορθόδοξο, Έλληνικό και ταυτοχρόνως Οίκουμενικό. Άς μιλήσουμε στα παιδιά μας για τη «Δόξα των Ελλήνων», όπως χαρακτηρίζει αυτόν τον πολιτισμό ο Γάλλος σύγχρονος βυζαντινολόγος Σουλβαίν Γκουκενέμ (Έκδόσεις Ένάλιος, Άθήνα 2019). Άς άντλήσουμε έλπίδα από τον καημό της Ρωμηοσύνης, όπως περιγράφει την ελληνορθόδοξη άγωνιστικότητα των Βυζαντινών ο Νομπελίστας ποιητής μας Γιώργος Σεφέρης (βλέπε το ποίημα του: Νεόφυτος ο Έγκλειστος μιλά-). Άς διατηρήσουμε στην πρώτη γραμμή του ενδιαφέροντος μας το ζήτημα της Αγίας Σοφίας Κωνσταντινούπολεως. Διότι «άπασ ναός, έσαι ναός»!

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ ΕΤΗ

(μέρος Γ')

Γιώαννης Σ. Παπαφλωράτος, Νομικός-Διεθνολόγος, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Αθηνών

Εν τῷ μεταξύ, εἶχε ὑπογράψει ἡ Συνθήκη Εἰρήνης τῶν Συμμάχων μέ τήν Ἰταλία, τόν Φεβρουάριο τοῦ 1947.[1] Σέ αὐτήν, δέν περιελήφθη ὁρος γιά τήν ἔδαφική ἀκεραιότητα τῆς Ἀλβανίας (ὅπως ἐπεδίωκαν ἡ Γιουγκοσλαβία καί ἄλλα κράτη τοῦ ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ), ὕστερα ἀπό ἔντονη ἀντίδραση τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία πρότεινε τήν ἀναγνώριση μόνον τῆς κυριαρχίας καί τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἀλβανίας. Στίς συζητήσεις γιά τήν ὑπογραφή τῆς προαναφερθείσης συνθήκης, ὁ Τσαλδάρης ἐπέτυχε νά κατοχυρωθεῖ στά πρακτικά ἡ ἐξῆς δήλωση (σέ ἀπόδοση στήν δημοτική): «Πρός ἀποφυγή πάσης ἀμφιβολίας, ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλάδος δηλώνει ὅτι ἡ Ἑλληνική Κυβέρνηση, προσυπογράφουσα τήν κυριαρχία καί τήν ἀνεξαρτησία τῆς Ἀλβανίας, δέν θά ἐγκαταλείψει σέ καμμία περίπτωση καί μέ κανέναν ὄρο τά προαιώνια καί ἀπαράγραπτα δικαιώματα τῆς ἐπί ἑνός ἑλληνικοῦ ἐδάφους, τό ὁποῖο τό αἷμα τῶν παιδιῶν τῆς ἔνωσε μέ τήν Μητέρα πατρίδα, διατηροῦσα στό ἀκέραιο τίς ἐπιφυλάξεις τῆς μέχρι τό Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα νά διακανονισθεῖ κατά τρόπο σύμφωνο μέ τήν δικαιοσύνη».

Τήν 29η Δεκεμβρίου 1947, ἡ «Βαλκανική Ἐπιτροπή», τήν ὁποία εἶχε συστήσει ὁ Ο.Η.Ε., ἀπηύθυνε ἐπίσημη προειδοποίηση πρὸς τίς κυβερνήσεις τῆς Ἀλβανίας, τῆς Βουλγαρίας καί τῆς Γιουγκοσλαβίας γιά τό ἐνδεχόμενο ἀναγνώρισεως τῆς «κυβερνήσεως» τοῦ Δ.Σ.Ε.. Μία τέτοια ἐνέργεια θά ἀποτελοῦσε

παραβίαση τοῦ Διεθνούς Δικαίου, τῶν συνθηκῶν εἰρήνης καί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτη τοῦ Ο.Η.Ε.. Ἐπιπλέον δέ, θά δημιουργοῦσε μία σοβαρή ἀπειλή γιά τήν διατήρηση τῆς εἰρήνης καί τῆς διεθνούς ἀσφαλείας. Τήν 31η Δεκεμβρίου 1947 καί τήν 10η Ἰανουαρίου 1948, ἡ «Βαλκανική Ἐπιτροπή» εἶχε στείλει στήν Γενική Συνέλευση τοῦ Ο.Η.Ε. δύο νέες ἐκθέσεις τῆς, μέ τίς ὁποῖες ἐπέσυρε τήν προσοχή ἐπί τῆς διαρκῶς ἐπιδεινουμένης καταστάσεως στά βόρεια σύνορα τῆς Ἑλλάδος. Οἱ προειδοποιήσεις εἶχαν ἀντίκτυπο καί οἱ κυβερνήσεις τῶν τριῶν γειτονικῶν κρατῶν ἀπεφάσισαν νά περιμένουν τήν ἐξέλιξη τῆς μάχης τῆς Κονίτσης. Τελικῶς, τά Τίρανα ἀκολούθησαν τό Βελιγράδι καί τήν Σόφια στή μή ἀναγνώριση τῆς «κυβερνήσεως τοῦ βουνοῦ».

Σημειωτέον ὅτι τήν 10η Φεβρουαρίου 1947 εἶχε ὑπογραφεῖ ἡ Συνθήκη τῶν Παρισίων, μέ τήν ὁποία τά Δωδεκάνησα ἐνσωματώνονταν στήν Ἑλλάδα. Δυστυχῶς, μέ τήν ἴδια συνθήκη ἡ Ἀλβανία καθίστατο ἐκ νέου ἀνεξάρτητη, ἐνῶ τό αἴτημα τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως περί τῆς βορ. Ἡπείρου παρεπέμφθη στήν συνδιάσκεψη τῶν τεσσάρων Μεγάλων Συμμαχικῶν Δυνάμεων. Ἡ ἑλληνική Βουλή ἐξέφρασε τήν δυσφορία τῆς σέ σχετικό ψήφισμα τῆς (τῆς 15ης Ὀκτωβρίου 1947). «Ἡ Ἑλλάς, σφιγγουσα τήν καρδίαν τῆς, θά κυρώσῃ μὲν τās Συνθήκας, ἀλλά διατηρεῖ ἀκεραίας τās δικαίας ἀξιώσεις τῆς ἐν τῇ πεποιθήσει ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά μὴν ἐπιβληθῇ μίαν ἡμέραν δι-

«Πρός ἀποφυγή πάσης ἀμφιβολίας, ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἑλλάδος δηλώνει ὅτι ἡ Ἑλληνική Κυβέρνηση, προσυπογράφουσα τήν κυριαρχία καί τήν ἀνεξαρτησία τῆς Ἀλβανίας, δέν θά ἐγκαταλείψει σέ καμμία περίπτωση καί μέ κανέναν ὄρο τά προαιώνια καί ἀπαράγραπτα δικαιώματα τῆς ἐπί ἑνός ἑλληνικοῦ ἐδάφους, τό ὁποῖο τό αἷμα τῶν παιδιῶν τῆς ἔνωσε μέ τήν Μητέρα πατρίδα, διατηροῦσα στό ἀκέραιο τίς ἐπιφυλάξεις τῆς μέχρι τό Βορειοηπειρωτικό Ζήτημα νά διακανονισθεῖ κατά τρόπο σύμφωνο μέ τήν δικαιοσύνη».

καιοτέρα περί αὐτῶν κρίσις». Τό 1948 καί τό 1949, ἡ Ἀλβανία χρησιμοποιήθηκε κατά κόρον ὡς καταφύγιο ἀπό τοὺς ἀντάρτες

Γυναῖκες πού πολέμησαν μέ τόν αὐτοαποκαλούμενο «Δημοκρατικό Στρατό Ἑλλάδας».

τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ», οἱ ὁποῖοι ἀπέφυγαν τουλάχιστον δύο φορές τήν περικύκλωσή τους ἀπό τοὺς ἄνδρες τοῦ «Ἐθνικοῦ Στρατοῦ». Ἐπίσης, οἱ Ἀλβανοί διέσωσαν σημαντικό ἀριθμό ὄπλων καί πυρομαχικῶν. Ἐπιπλέον, οἱ ἀντάρτες χρησιμοποιοῦσαν ἀνεμπόδιστα τό ἀλβανικό ἔδαφος γιά νά εἰσβάλουν στήν Ἑλλάδα ἀπό ἄλλο σημεῖο τῆς μεθορίου καί νά βρεθοῦν στά νῶτα τῶν ἀντιπάλων τους. Ὁ ἀμερικανικός Τύπος δημοσί-

ευσε συνεχεῖς ἀναφορές γιά τὰ γεγονότα αὐτά, ἀλλά τὰ Τίρανα σιωποῦσαν. Μάλιστα, τήν 13η Σεπτεμβρίου 1948, οἱ κυβερνήσεις τῆς Γαλλίας, τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν καί τῆς Μεγ. Βρετανίας ἀπηύθυναν πρὸς τήν ἀντίστοιχη ἀλβανική μία πολύ ἔντονη διαμαρτυρία μέ θέμα τόν ρόλο, τόν ὁποῖο διεδραμάτιζαν τά Τίρανα στίς ἐσωτερικές ἐξελίξεις τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἀλβανοί, ὅμως, (ἔχοντας τήν ὑποστήριξη τῶν Σοβιετικῶν) ἀγνόησαν τήν προειδοποίηση. Τότε, ὁ Γενικός Γραμματεὺς τοῦ Ο.Η.Ε. πρότεινε τήν σύσταση μίας διεθνούς ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θά ἤλεγχε τά βόρεια σύνορα τῆς Ἑλλάδος. Μετά τό κλείσιμο τῶν ἑλληνογιουγκοσλαβικῶν συνόρων γιά τοὺς ἄνδρες τοῦ «Δημοκρατικοῦ Στρατοῦ» (τό θέρος τοῦ 1949), τά Τίρανα καί ἡ Σόφια ἀνέλαβαν τό ἔργο τῆς συνδρομῆς ἐκ μέρους τῶν γειτονικῶν σοσιαλιστικῶν κρατῶν πρὸς τίς ἀντικυβερνητικές δυνάμεις πού μάχονταν τόν «Ἐθνικό Στρατό». Ἡ ροή τῶν πολεμοφοδίων καί ἡ παροχή πάσης φύσεως ἀρωγῆς συνεχίσθηκε ἀπό τήν Ἀλβανία καί τήν Βουλγαρία. Σύντομα δέ, ἐφθασε νά ὑπερκαλύψει τήν ἀντίστοιχη, ἡ ὁποία προήρχετο ἀπό τῆ Γιουγκοσλαβία. Τίς παραμονές τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως «Πυρσός», ὁ Στρατός ὑπελόγιζε ὅτι 2.500 ἀντάρτες εὐρίσκοντο ὡς ἐφεδρεία στήν Ἀλβανία. (συνεχίζεται)

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τῆ γ' ἐκδοση τοῦ βιβλίου ὑπὸ τόν τίτλο «Ὁ ἑλληνισμός τῆς βορείου Ἡπείρου μέσα ἀπὸ ἄγνωστα ντοκουμέντα» τῶν ἐκδόσεων Πελασγός).
1. Πρόκειται γιά τήν Συνθήκη τῶν Παρισίων.

Βόρειος Ήπειρος: Καί σήμερα παρών ο Μητροπολίτης Σεβαστιανός

Γράφει ο Δημήτριος Πέτκος

Έγιναν λοιπόν και τα άποκαλυπτήρια της προτομής του Κωνσταντίνου Μητσotάκη στην πλατεία που φέρει το όνομα του στη Δερβιτσάνη. Τήν Ελλάδα εκπροσώπησε ο Δημήτρης Άβραμόπουλος που ως δήμαρχος Αθήνας είχε στηρίξει με άποστολές ανθρωπιστικής βοήθειας Βορειοηπειρώτες και Άλβανούς ενώ πήρε υπό την αιγίδα του την έκπληκτική έκθεση με τεκμήρια και κειμήλια του Αυτόνομοιakoύ Αγώνα της Βορείου Ηπείρου τοῦ 1914 που είχαν έτοιμάσει ή ΣΦΕΒΑ και ο ΠΑΣΥΒΑ.

Λίγα χιλιόμετρα βορειότερα, ο ήρωικός νεοεκλεγείς δήμαρχος Χιμάρας Φρέντυ Διονύσιος Μπελέρης έξακολουθεί να βρίσκεται για πάνω από μισό χρόνο άδικα στις αλβανικές φυλακές. Η κατάσταση θύμισε λίγο τη δολοφονία του ήρωα Κωνσταντίνου Κατσιφα, την ώρα που μερικές εκατοντάδες μέτρα παρακάτω υπήρχε επίσημη έλληνική αντιπροσωπεία αλλά και τή δεκαετία του '80 με ύπουργικές επισκέψεις από τήν Ελλάδα, τήν ώρα που χιλιάδες Βορειοηπειρώτες υπέφεραν σε φυλακές και εξορίες.

Κάποια όδος «Αντώνη Σαμαρά» προς τιμήν του πρώην Υπουργού Έξωτερικών που είχε πάει τόν Οκτώβριο του 1990 παρακάμπτοντας και αυτός τά αλβανικά έμποδια άγνωθήκε.

Ξεχάστηκε να αναφερθεί στις ανταποκρίσεις τών ΜΜΕ στην Ελλάδα, ότι εκεί που είχε μιλήσει ο άείμνηστος πρωθυπουργός και έγιναν τά άποκαλυπτήρια της προτομής του βρίσκεται τó πολιτιστικό κέντρο που οι Βορειοηπειρώτες του έδωσαν τó όνομα αυτού που είχε οδηγήσει όλο τόν Έλληνισμό αλλά και τή Διεθνή κοινότητα να στρέψει τó βλέμμα της στη Βόρειο Ήπειρο και ήταν τó μοναδικό στήριγμα τους για δεκαετίες: «Μητροπολίτης Σεβαστιανός».

Επίσης ξεχάστηκε να αναφερθεί στις ανταποκρίσεις τών ΜΜΕ στην Ελλάδα, ότι εκεί που είχε μιλήσει ο άείμνηστος πρωθυπουργός βρίσκεται τó πολιτιστικό κέντρο που οι Βορειοηπειρώτες του έδωσαν τó όνομα αυτού που είχε οδηγήσει όλο τόν Έλληνισμό αλλά και τή Διεθνή κοινότητα να στρέψει τó βλέμμα της στη Βόρειο Ήπειρο και ήταν τó μοναδικό στήριγμα τους για δεκαετίες: «Μητροπολίτης Σεβαστιανός». Και στο πάρκο της πλατείας χάραξαν σε πλάκα τó όνομα «Γρήγορης Ντριγκόγιας» προς τιμήν του άείμνηστου πιστού συνεργάτη του, προέδρου της ΣΦΕΒΑ Θεσσαλονίκης.

Εκεί που ή «ανάλυση» ξεπέρασε κάθε όριο αξιοπιστίας και σοβαρότητας ήταν ή αναφορά γνωστοῦ άρθρογράφου σε μεγάλη έφημερίδα ότι μετá τήν πρωθυπουργική επίσκεψη του 1991 «κύκλοι της πολιτικής και πνευματικής έλίτ, της διπλωματίας, τών δομών έθνικής ασφάλειας, άδυνατώντας να διαβάσουν τήν

πραγματική τους διάσταση τις τεκτονικές αλλαγές και διαμορφούμενες ίσορροπίες στα μετακομμουνιστικά Βαλκάνια και στην Αλβανία, έπιδόθηκαν στην «προετοιμασία» της μειονότητας, αλλά και της ελληνικής κοινής γνώμης για τήν έγερση μαξιμαλιστικών ιστορικών στόχων». Ουσιαστικά λοιπόν υπονοεί τó Μητροπολίτη Σεβαστιανό και όσους συμπορεύτηκαν

μαζί του, άφοῦ τούς έχει στοχοποιήσει και σε παλιότερα άρθρα και βιβλία του. Έννοείται ότι άκόμα μιά φορά δέν αναφέρει τις «παγορευμένες» λέξεις «Βόρειος Ήπειρος» και «Βορειοηπειρώτες».

Αντί λοιπόν να καταδικάσουμε τήν έξωτερική πολιτική που ήταν άνεκαθεν φοβική και άδρανης, κατηγορούμε τούς άγωνιστές και αυτούς που κράτησαν ψηλά τή σημαία της Ελλάδας. Ίδίως τήν περίοδο εκείνη που ενώ έξαθλιωμένοι λαοί κέρδιζαν άνεξαρτησία και έδαφη, οι Βορειοηπειρώτες έκλιπαρούσαν για μιά βίζα στα προξενία μας! (προφανώς αυτός

Η προτομή του Κωνσταντίνου Μητσotάκη στην πλατεία της Δερβιτσάνης

ήταν ο μαξιμαλιστικός στόχος της μειονότητας που ντρεπόμαστε να ποῦμε τó όνομα της).

Σε πείσμα όμως τών καιρών ο Βορειοηπειρωτικός Αγώνας συνεχίζεται, στα χνάρια του δρόμου που άνοιξε ο Μητροπολίτης Σεβαστιανός, μέχρι τήν τελική δικαίωση.

Ο Α/ΓΕΕΘΑ ΕΤΙΜΗΣΕ ΤΟΝ ΗΡΩΑ ΗΛΙΑΚΗ

Στις έκδηλώσεις μνήμης για τά 17 χρόνια από τόν θάνατο του ήρωος σημεναγοῦ Κωνσταντίνου Ηλιάκη, που έπεσε σε έμπλοκή με τουρκικό μαχητικό στην Κάρπαθο, συμμετείχε ο Α/ΓΕΕΘΑ Στρατηγός Κωνσταντίνος Φλώρος. Αφοῦ υπενθύμισε τó γεγονός ότι ο Ηλιάκης ήλθε άντιμέτωπος με ένα άνεύθυνο, θρασύδειλο και τελικά έγκληματικό έλιγμό από τó τουρκικό άεροσκάφος, που οδηγησε στην σύγκρουση τών δύο μαχητικών και στόν θάνατο του σημεναγοῦ, τόνισε ότι ο θάνατός του προεκάλεσε πανελλήνια συγκίνηση και άγαπήθηκε από όλους τούς Έλληνες. «Τόν άγάπησαν ως γιό τους γι' αυτά που εξέπεμπε και έκπέμπει ή ύπαρξή του» σημείωσε ο κ. Φλώρος. Ο Ηλιάκης είναι πλέον ένας «άθάνατος πιλότος» που κατέστη σύμβολο άταπαρνήσεως και θυσίας στόν βωμό του καθήκοντος για τήν υπεράσπιση της Ελλάδος. «Ο Κώστας ζεί για πάντα στις καρδιές τών Έλλήνων, γι' αυτό και δέν θά ξεχαστεί ποτέ από κανέναν! Έτσι συμβαίνει με τούς Ήρωες στο διηνεκές! Δέν λησμονοῦνται και ζοῦν πάντα στή μνήμη μας! Για τούς Ήρωες, όπως και για τόν σημεναγό Κώστα Ηλιάκη, ισχύουν πάντοτε τά διαχρονικά λόγια που χρησιμοποίησε ο άρχαίος Λυσίας στόν Έπιτάφιο του για τούς ήρωικώς πεσόντες υπέρ της Πατρίδος: «Εγώ αυτούς τούς μακαρίζω και τούς ζηλεύω, και νομίζω πως μόνον τέτοιοι άνθρωποι καλύτερο είναι να γεννιοῦνται, οι όποιοι άν και έλαβαν θνητά σώματα, άφησαν άθάνατη μνήμη έξ αιτίας της άνδρείας τους»» κατέληξε ο Αρχηγός ΓΕΕΘΑ.

(Έφημερίδα "ΕΣΤΙΑ" 26.5.2023)

Μία άγνωστη πτυχή τῶν Ἀγώνων τοῦ Ἑλληνισμοῦ

Ἡ παρουσία τῆς Χωροφυλακῆς στὴν Βόρειο Ἡπειρο στὸ Ἔπος τοῦ 1940

Γεώργιος Διον. Κουρκούτας – Φιλολόγος - Συγγραφέας

Μία πτυχή τῆς Ἐποποιίας τοῦ 1940 στὰ βουνά τῆς Πίνδου ὑπῆρξε καὶ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἀνδρῶν τῆς Χωροφυλακῆς, ποὺ εἶχαν ἐκεῖ τὴν δική τους συμβολὴ στὸν ὅλο Ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Ἑλλάς, ἀπαντώντας στὴν Ἰταλικὴ πρόκληση, γιὰ 3ῃ φορά ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν ἀπελευθέρωνε τὰ ἑλληνικὰ αὐτὰ ἐδάφη. Ἡ τάξη καὶ ἡ διαφύλαξη τῆς ἑλληνικῆς κυριαρχίας, μέσω τῆς ἐφαρμογῆς τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων, ἐναπόκεινται πλέον στὴν Ἑλληνικὴ Βασιλικὴ Χωροφυλακὴ, ποὺ ἤδη βοήθησε τὸ ἔργο τοῦ προελαύνοντος Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀείμνηστος Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἀπόστολος Δασκαλάκης (στὸ μνημειῶδες ἔργο του «Ἱστορία Ἑλληνικῆς Χωροφυλακῆς», τόμος Α', σελ. 101 κε. ἀπὸ ὅπου καὶ οἱ φωτογραφίες τοῦ ἄρθρου), στὶς 20 Νοεμβρίου 1940 ὁ Ὑφυπουργὸς Δημοσίας Ἀσφαλείας Κων. Μανιαδάκης μὲ ἀπόρρητη διαταγὴ πρὸς τὸν Ἀντισυνταγματάρχη Δημ. Δρακόπουλο, ὀριζε τὰ καθήκοντα ποὺ θὰ ἀναλάμβανε ἡ Χωροφυλακὴ.

Τὴν 1ῃ Ἰανουαρίου 1941 τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ἐξέδωσε διαταγὴ γιὰ τὶς πρῶτες ὑπηρεσίες Χωροφυλακῆς, τὸ Τμήμα Ἀσφαλείας Ἡπείρου, μὲ ἔδρα τὸ Ἀργυρόκαστρο ποὺ θὰ ἀναλάμβανε καθήκοντα τηρήσεως τῆς τάξεως τῶν ἀπελευθερωμένων ἐδαφῶν, στὴν Περιφέρεια Ἀργυροκάστρου –Πρεμετῆς.

Τελικῶς ἰδρύθηκαν στὰ ἐδάφη τῆς Βορ. Ἡπείρου 2 Ἀνώτερες Διοικήσεις. Ἡ Ἀνώτερα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Κορυτσᾶς (ποὺ διοίκησαν κατὰ σειρά ὁ Συνταγματάρχης Γεώρ-

Ἄνδρες τῆς Χωροφυλακῆς μὲ τὸν Μητροπολίτη Παντελεήμονα στὸ Ἀργυρόκαστρο

γιος Ντάκος καὶ ὁ Ταγματάρχης Ευθύμιος Τσαταλός) καὶ ἡ Ἀνώτερα Διοίκησις Χωροφυλακῆς Ἀργυροκάστρου (μὲ Διοικη-

Ἀστυνομικόν τμήμα Ἀργυροκάστρου

τῆ τὸν Ἀντισυνταγματάρχη Δ. Δρακόπουλο). Εἶχε συσταθεῖ καὶ Διοίκησις Χωροφυλακῆς Βερατίου, ἀλλὰ λόγω τῶν πολεμικῶν ἐξελίξεων δὲν μπόρεσε νὰ λειτουργήσει πλήρως. Γιὰ τὶς ἀνάγκες τῶν δύο αὐτῶν Ἀνωτέρων

Ὁ Συνταγματάρχης Χωροφυλακῆς καὶ Διοικητὴς Ἀργυροκάστρου Δ. Δρακόπουλος

Διοικήσεων διετέθησαν 1500 ὀπλίτες τῆς Χωροφυλακῆς. Οἱ μονάδες διέθεταν πολυβόλα,

ὀπλοπολυβόλα καὶ χειροβομβίδες, ἀλλὰ καὶ φορητὰ καὶ τρίκυκλα.

Ἡ ὑποδοχὴ τῆς Χωροφυλακῆς ἀπὸ τοὺς Βορειοηπειρώτες...

Ἐνα τμήμα Χωροφυλακῆς ἐκ 400 ἀνδρῶν (ὑπὸ τοὺς Γ. Ντάκο καὶ Ευθ. Τσατάλο) εἶχε εἰσελθεῖ πρῶτο στὴν Κορυτσά, τὴν 6ῃ πρωινῆ τῆς 23ῆς Νοεμβρίου 1940. Ὑπενθυμίζουμε ὅτι ἡ Κορυτσά ἦταν ἡ 1ῃ πόλη τῆς Βορείου Ἡπείρου ποὺ ἐλευθέρωσε τότε ὁ Στρατός μας, ἀλλὰ καὶ ἡ 1ῃ πόλη παγκοσμίως ποὺ ἔχανε ὁ Ἄξων Γερμανίας-Ἰταλίας, μετὰ τὴν ἔναρξη τῶν ἐχθροπραξιῶν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, γεγονός ποὺ δημιούργησε αἴσθησις σέ ὅλον τὸν Κόσμο. Ὅπως ἀναφέρει ὁ Δασκαλάκης, «Ὁ πληθυσμὸς ἐν συναγεμῶ ἀπὸ τῆς νυκτός, εἶχε πλημμυρίσει τὰς ὁδοὺς [τῆς Κορυτσᾶς]

τοποθετῶν ἑλληνικὰς σημαίας εἰς πλατείας καὶ ἐξώστας, ἐν ᾧ οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἤχουν χαρμολύπης. Τὸ παρελάσαν τμήμα Χωροφυλακῆς κυριολεκτικῶς ἀπεθεώθη ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιῶντος πλήθους».

Ἀνάλογη ὑποδοχὴ ἐγίνε λίγο μετὰ στὸ Ἀργυρόκαστρο, ἀλλὰ καὶ στὴν Χειμάρρα ὅπου εἰσήλθε πρῶτο τμήμα Χωροφυλακῆς (στὶς 23 Δεκεμβρίου) ὑπὸ τὸν Ἀνθυπομοίραρχο Ἰουλ. Μουστάκη, ἐπαναλαμβάνοντας τὸν θρόνο τῆς Χωροφυλακῆς τοῦ 1912-1913, τότε μὲ τὸν Σπ. Σπυρομήλιο.

Ἀποδοτικὸ ἔργο καὶ στηριχὴ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Στρατοῦ μας

Τὸ ἔργο τῆς Χωροφυλακῆς ἀφοροῦσε τὴν ἐφαρμογὴ τῶν Ἑλληνικῶν Νόμων ἀνευ διακρίσεων θρησκείματος. Μέριμνα

ὑπῆρξε καὶ γιὰ τὸν ἐπισιτισμὸ τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν δυσχερειῶν τοῦ χειμῶνος. Παράλληλα μὲ τὰ ἀστυνομικὰ καθήκοντα ἐξουδετερώθηκαν οἱ φιλοϊταλοὶ Ἀλβανοὶ κατάσκοποι. Οἱ συνθήκες δράσεως τῆς Ἑλληνικῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς ἦταν ἀνάλογες μὲ τοῦ ὑπόλοιπου Στρατοῦ, μέσα ἀπὸ τοὺς καπνοὺς τῶν μαχῶν καὶ τὴν ἀπειλὴ ἐχθρικής ἀεροπορίας καὶ πυροβόλων.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιο 1941 ἡ σύμπυξη τῶν δυνάμεων Χωροφυλακῆς συνδυάστηκε μὲ πα-

Δύναμη Χωροφυλακῆς πρὸ τῆς Κορυτσᾶς

ρεμπόδιση ἐχθρικῶν ἐπιθέσεων, καταστροφὴ πολεμικοῦ ὑλικοῦ καὶ γεφυρῶν, γιὰ νὰ μὴν διευκολυνθεῖ ὁ ἐχθρὸς, ἐνῶ τὰ στελέχη τῆς Χωροφυλακῆς πεζὴ ἢ μὲ ὀχήματα πορεύονταν γιὰ τὰ μετόπισθεν. Γιὰ τὴν Χωροφυλακὴ τὸ ἐπόμενο στάδιο ἐθνικῆς δοκιμασίας θὰ εἶναι ἡ Μάχη τῆς Κρήτης, τὸν Μάιο τοῦ 1941.

Οἱ ὑπάρχουσες ἐκθέσεις γιὰ τὴν παρουσία τῆς Χωροφυλακῆς, ἔστω καὶ ὀλίγων μηνῶν, στὰ (γιὰ 3ῃ φορά ἐντὸς τοῦ 20οῦ αἰῶνος) ἀπελευθερωθέντα ἐδάφη τῆς Βορείου Ἡπείρου, ἀναφέρουν τὴν ἐμπέδωση τῆς τάξεως στὸν πληθυσμὸ. Γιὰ μία ἀκόμη φορά στὰ μέρη ἐκεῖνα φάνηκε, ὅπως τονίζει ὁ Ἀπ. Δασκαλάκης, μέσω τῶν Σωμάτων Ἀσφαλείας ἡ εἰκόνα μιᾶς Ἑλλάδος εὐνομίας, δικαίου καὶ πολιτισμοῦ.

Στόν Ἀχιλλέα Λαζάρου

νου Ἑλλη-
σμοῦ.

Οἱ παρεμ-
βάσεις του
ὑπῆρξαν πάν-
τοτε καίριες
γιὰ τὰ ἐθνι-
κά μας θέ-
ματα καθὼς
συχνὰ δὲν
δίσταζε νὰ
ξεφύγει ἀπὸ
τὸν ἀμιγῶς
ἐπιστημονι-
κὸ λόγο καὶ
νὰ καταγγεί-
λει πολιτι-
κά λάθη καὶ
παραλείψεις
πού ὀδη-
γοῦσαν σὲ
ἐπικίνδυνες
ἀτραπούς τῆς
ἐθνικῆς μας

ἐγκρίτους σύγχρονους μελετη-
τές τοῦ ζητήματος αὐτοῦ καὶ
ἰδιαίτερα τῆς πτυχῆς τοῦ βλα-
χόφωνου τμήματος τοῦ ἑλλη-
νισμοῦ στὴν Ἀλβανία, ἔθεσε τῆς
γνώσεις του στόν ἀγῶνα γιὰ τὴν
ἐνημέρωση τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ,
ἔτσι ὥστε τὸ Βορειοηπειρωτικὸ
νὰ πάρει τὴ θέση πού τοῦ ἀρμό-
ζει ἀνάμεσα στὰ ἐκκρεμῆ ἐθνικά
μας προβλήματα. Ἀπὸ τὴν πρῶ-
τη στιγμή ἐκτίμησε τὸν ἀγῶνα
τοῦ μακαριστοῦ μητροπολίτου
Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς
καὶ Κόνιτσης κυροῦ ΣΕΒΑΣΤΙΑ-
ΝΟΥ καὶ συντάχθηκε μαζί του
βοηθώντας με κάθε τρόπο τὴν
προσπάθεια του. Μεταξύ τους
ὑπῆρξε ἀμοιβαία ἐκτίμηση καὶ
εἶναι χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονός
ὅτι ὁ Σεβαστιανὸς τὸν καλοῦσε
πολύ συχνὰ νὰ ὁμιλήσει γιὰ τὴν

1987 καὶ τὸ 1990. Στὸ πρῶτο
συνέδριο ἐκφώνησε δύο ὁμι-
λίες: 1. Ἰλλυριολογία καὶ κύρια
ὀνόματα καὶ 2. Βορειοηπειρωτι-
κὸς Ἑλληνισμός-Περιπέτειες τῆς
ἑλληνικῆς γλώσσας στὴν Βόρειο
Ἡπειρο. Στὸ δεύτερο εἶχε τὴν
καταληκτικὴ ὁμιλία τοῦ συ-
νεδρίου με τίτλο: Οἱ Βορειοη-
πειρωτῆτες Βλάχοι.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κοίμηση τοῦ
Σεβαστιανοῦ ἡ συνεργασία του
με τὸν ΠΑΣΥΒΑ καὶ τὴ ΣΦΕΒΑ
στὴν Ἀθήνα καὶ τὴ Θεσσαλονί-
κη, ὑπῆρξε συνεχῆς με τὸν ἴδιο
νὰ ἀνταποκρίνεται σὲ πολλές
παρακλήσεις μας γιὰ νὰ κοσμή-
σει με τὴν παρουσία καὶ τὸν πύ-
ρινο ἐθνικὸ ἀλλὰ καὶ ἐπιστημο-
νικὰ συγκροτημένο λόγο του,
ἡμερίδες καὶ ἐκδηλώσεις τῶν
συλλόγων μας.

Γιὰ τοὺς Βλάχους τόνιζε χα-
ρακτηριστικὰ στὴν ὁμιλία του
στό συνέδριο τοῦ 1987 στὴν
Κόνιτσα. «Οἱ λατινόγλωσσοι
Βλάχοι τῆς Μοσχοπόλεως καὶ
ἄλλων περιοχῶν, εἶχαν ἀνέκα-
θεν ἑλληνικὰ αἰσθήματα καὶ
ἑλληνικὰ σχολεῖα. Εἶναι κολοσ-
σιαῖον σφάλμα τῆς Ἑλλάδος ἡτις
ἐξ ἀμαθείας τοὺς ἐγκατέλειψε
πάντοτε ἔξω τῆς φροντίδος
της, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ιστο-
ρικῶν ἐρευνητῶν, οἵτινες δὲν
ἐνεβάθυναν εἰς τὴν ἱστορικὴν
ἔρευνα τοῦ ζητήματος καὶ δὲν
ἐφώτισαν τοὺς Ἑλληνας πολιτι-
κοὺς ὅπως ἔπρεπε!»

Εὐχόμεστε ὁ Ἅγιος Θεὸς νὰ
ἀναπαύσει τὴν ψυχὴ τοῦ Ἀχιλ-
λέα Λαζάρου! Ἡ μνήμη του,
μνήμη ἑνὸς γνησίου, συγχρό-
νου ΔΑΣΚΑΛΟΥ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ
καὶ ἐθνικοῦ διαφωτιστοῦ, ἅς
εἶναι ἀγήρω καὶ αἰώνια!

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ
ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ
ΑΓΩΝΑ

Η ΣΦΕΒΑ με συ-
γκίνηση ἀποτίει
φόρο τιμῆς στόν
μεγάλον Ἑλλη-
να πατριώτη καὶ
ἐπιστήμονα Ἀχιλλέα Λαζάρου,
πού ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ στὶς 14
Ἰουνίου 2023.

Ἡ προσφορά του στὴν ἐπι-
στήμη τῆς Ἰστορίας ὑπῆρξε
τεράστια, με δεκάδες βιβλία,
ἑκατοντάδες ἄρθρα σὲ ἐπιστη-
μονικά περιοδικά, διδασκαλία σὲ
πανεπιστημιακὲς σχολές, παρα-
γωγικὲς σχολές τῶν ἐνόπλων
δυνάμεων καὶ τῶν σωμάτων
ἀσφαλείας καθὼς καὶ διαλέξεις
καὶ ὁμιλίες σὲ συνέδρια, φορεῖς,
συλλόγους καὶ σχολεῖα. Τὸ ἔργο
του στόν τομέα τῆς ἔρευνας
τῶν ρωμανικῶν (λατινογενῶν)
γλωσσῶν, ἀναγνωρίστηκε τόσο
ἐντός, ὅσο καὶ ἐκτός ἑλληνικῶν
συνόρων γιὰ τὴν πρωτοτυπία
καὶ τὴν ἀντικειμενικότητά του,
ἐνῶ ἰδιαίτερα γόνιμη ὑπῆρξε ἡ
συνεισφορά του στὴν μελέτη
καὶ ἀνάδειξη τῆς ἱστορίας καὶ
τῆς προσφοράς τοῦ βλαχόφω-

ὑποθέσεις. Χωρὶς ὑπερβολὴ
μπορεῖ κανεὶς νὰ ἰσχυριστεῖ ὅτι
ὁ Ἀχιλλέας Λαζάρου ὑπῆρξε γιὰ
τὴν πατρίδα μας ἓνα πολῦτιμο
ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, τὸ ὁποῖο
δυστυχῶς δὲν ἀξιοποιήθηκε
ὅπως ἔπρεπε ἀπὸ τοὺς ὑπευ-
θύνους. Δὲν δίστασε νὰ ἀκο-
λουθῆσει με συνέπεια καὶ ὑπευ-
θυνότητα τὸν δρόμο πού τοῦ
ὑποδείκνυε ἡ συνειδησή του,
μολονότι ὅπως ἐκμυστηρευόταν
συχνὰ, αὐτὸ τοῦ στοίχισε στὴν
πανεπιστημιακὴ του καριέρα καὶ
στὴν ἐπαγγελματικὴ του ἀνέλι-
ξη. Μνημειώδη ὑπῆρξαν τὰ ἔργα
του ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΚΑΙ ΒΛΑΧΟΙ,
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΛΑΟΙ ΤΗΣ
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, ΕΘΝΙ-
ΚΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΑ ΖΗΤΗ-
ΜΑΤΑ, ΒΛΑΧΟΙ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΕΣ
ΠΑΡΑΛΕΙΨΕΙΣ, ΑΒΕΛΤΗΡΙΕΣ
ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΕΣ κ.α.

Στὸ πλαίσιο αὐτὸ ἰδιαίτερη
θέση στὴν καρδιά ἀλλὰ καὶ στὴν
ἔρευνά του κατεῖχε καὶ τὸ ἐθνι-
κὸ θέμα τῆς πολυπάθους Βορείου
Ἡπείρου. Ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς πῶ

**Χωρὶς ὑπερβολὴ
μπορεῖ κανεὶς νὰ
ἰσχυριστεῖ ὅτι ὁ Ἀχιλ-
λέας Λαζάρου ὑπῆρξε
γιὰ τὴν πατρίδα μας
ἓνα πολῦτιμο ΕΘΝΙΚΟ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ, τὸ ὁποῖο
δυστυχῶς δὲν ἀξιο-
ποιήθηκε ὅπως ἔπρεπε
ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους.
Δὲν δίστασε νὰ ἀκο-
λουθῆσει με συνέπεια
καὶ ὑπευθυνότητα τὸν
δρόμο πού τοῦ ὑπο-
δείκνυε ἡ συνειδηση
του, μολονότι ὅπως
ἐκμυστηρευόταν συ-
χνὰ, αὐτὸ τοῦ στοίχι-
σε στὴν πανεπιστημι-
ακὴ του καριέρα καὶ
τὴν ἐπαγγελματικὴ
του ἀνέλιξη.**

Βόρειο Ἡπειρο καθὼς ὑπῆρξε
μέλος καὶ τοῦ ΠΑΣΥΒΑ, ἐνῶ τὸν
τίμησε ἰδιαίτερως τοποθετώντας
τον ὡς μέλος τῆς ὀργανωτικῆς
ἐπιτροπῆς τῶν δύο ἐπιστημο-
νικῶν συνεδρίων πού διεξήχθη-
σαν στὴν Κόνιτσα ἀπὸ τὴν Ἱερά
Μητρόπολη καὶ τὸν ΠΑΣΥΒΑ, τὸ

«Ἡ Αὐτονομία ἀπέθανε καὶ ἐτάφη. Τώρα ὑπάρχει μόνο ΕΝΩΣΙΣ»

Ὁμιλία Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης κ.κ. ΑΝΔΡΕΟΥ κατὰ τὴν Ἐπέτειο τῆς Αὐτονομίας τῆς Βορείου Ἡπείρου (Δελβινάκι 14.5.2023)

Σεβαστοὶ Πατέρες, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ!

Θὰ ἤθελα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐπετείου τοῦ Αὐτονομιακοῦ Ἀγῶνος νὰ φρεσκάρω τὴν μνήμη τῶν παλαιότερων, ἀλλὰ καὶ νὰ μάθουν οἱ νεώτεροι, ποῖο εἶναι τὸ περίφημο αὐτὸ Ἐθνικὸ Θέμα, ποῦ χαρακτηρίζουμε ὡς "Βορειοηπειρωτικό".

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανῆς καὶ Κονίτισης ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ, σὲ κάθε ὁμιλία του γιὰ τὸ Βορειοηπειρωτικό, βεβαίως, κατέληγε μὲ τὴν φράση : ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ, καὶ Ἡ ΒΟΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΝΕΣΤΗ ! Καὶ αὐτὸ, ἀνεξάρτητα ἀπ' τὸ ἂν ἦταν Πασχαλινὴ Περίοδος, ἢ ὄχι. Μιλοῦσε μ' ἕνα ἅγιο ἐνθουσιασμό, καὶ μ' ἕνα ἱερὸ πάθος, ποῦ συνήραζε καὶ ἐνθουσίαζε τὰ πολυπληθῆ ἀκροατήριά του, ὅπως τὸ ἔδειχναν τὰ θερμὰ χειροκροτήματα καὶ τὰ δάκρυα ποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ πολλὰ μάτια. Καὶ γίνονταν πραγματικότητα αὐτὸ ποῦ εἶχε πεί, τὴν ἡμέρα ποῦ ἐνθρονιζόταν στὴν ἔδρα του, τὸ ἡρωϊκὸ Δελβινάκι, στίς 29 Ἰουνίου τοῦ 1967. "Κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἀνέρχονται τὸν θρόνον τοῦτον, ἢ σκέψις μου στρέφεται... πρὸς τοὺς ἀλυτρώτους ἀδελφούς μας τῆς Βορείου Ἡπείρου, τοὺς στενάζοντες ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς πικρᾶς δουλείας, διὰ νὰ τοὺς διαβεβαιώσωμεν ὅτι, ὄχι μόνον αἱ προσευχαὶ μας θὰ τοὺς συνοδεύουν καθημερινῶς, ἀλλὰ καὶ πᾶν τὸ δυνατόν θὰ πράξωμεν, ὅπως λυτρωθοῦν τῶν δεσμῶν τῆς δουλείας καὶ συντόμως ἐπανέλθουν εἰς τοὺς κόλπους τῆς μητρὸς Ἑλλάδος".

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τότε, ὅσοι ἄκουγαν αὐτὴ τὴν ἀποστορφή τοῦ λόγου τοῦ ἐνθρονιζόμενου νέου Μητροπολίτου, τὴν θεώρησαν ὅτι ἐλέγχθη ἀπλῶς γιὰ τὴν περίστασι. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν τῆς ἀπέδωσαν ἰδιαίτερη σημασία. Γιατί, πραγματικά, κανεὶς δὲν μπορούσε, τότε, νὰ φανταστῆ ὅτι ὁ σεμνὸς καὶ ταπεινὸς Σεβαστιανός, ποῦ μὲ τὸ φλογερὸ κήρυγμά του, εἶχε, κυριολεκτικά, ὠργώσει τὴν Μητρόπολη Ἰωαννίνων, στὴν ὁποία διακονοῦσε ἤδη μιὰ ὀλόκληρη δεκαετία, ὡς Ἱεροκήρυξ, κανεὶς, ἐπαναλαμβάνω, δὲν μπορούσε νὰ φανταστῆ ὅτι θὰ ἀναδεικνυόταν Ἐθνάρχης τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Οἱ καιροὶ ἦταν δύσκολοι. Κυρίως μετὰ τὴν μεταπολίτευση, καὶ μάλιστα μετὰ τὸ 1981, ὁπότε στὴν πολιτικὴ σκηνὴ τῆς Χώρας, κυριαρχοῦσε ἡ δημογαγία

καὶ ἡ μισαλοδοξία. Ἔτσι ὁ Σεβαστιανὸς βρέθηκε ἀνάμεσα σὲ δύο πυρᾶ : Ἀφ' ἐνὸς μὲν, στὴν πολεμικὴ τῶν Ἀλβανῶν, ποῦ ἔβλεπαν νὰ ἀποκαλύπτονται τὰ ἐγκλήματα τους, ἀφ' ἑτέρου τῶν ἐν Ἑλλάδι, δυστυχῶς, φιλοαλβανῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπεδεικνύετο ὅτι ἦσαν χειρότεροι ἀπὸ τοὺς Ἀλβανούς. Ἡ συκοφαντία καὶ ἡ λάσπη ἦταν στὴν ἡμερησίᾳ διάταξη. Μέχρι ποῦ σὲ κάποια στιγμὴ μεθόδεσαν κάποιοι κύκλοι καὶ αὐτὴ τὴν φυσικὴ ἐξόντωση τοῦ ἀειμνήστου Σεβαστιανοῦ. Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ λυσσώδης ἀντίδραση κάποιων νεαρῶν ἐναντίων τοῦ Ἱεράρχου, στὴν ὁμιλία ποῦ εἶχε προγραμματίσει στὴν Ἱατρικὴ Σχολὴ Ἀθηνῶν, στὸ Γουδί, τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1989. Μὲ λουστούς, πέτρες, τούβλα, προσπάθησαν νὰ ματαιώσουν τὴν ἐκδήλωση, χύνοντας καὶ αἷμα, μάλιστα, ἀφῶ παιδιὰ τῆς ΣΦΕΒΑ τραυματίστηκαν τότε σοβαρά. Ὅπως ἐπίσης εἶναι χαρακτηριστικὴ καὶ ἡ στάση ὀρισμένων στελεχῶν καὶ ἐκπροσώπων τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, οἱ ὁποῖοι κάποια χρονιά εἶχαν δηλώσει ὅτι θὰ κλείσουν τὸν δρόμο πρὸς τὸ Δελβινάκι καὶ δὲν θὰ ἀφήσουν τὸν Σεβαστιανὸ νὰ μεταβῆ ἐκεῖ, καὶ ὅτι ἂν τὸ ἐπιχειρήσει θὰ χυθεῖ αἷμα. Τότε τὸν ἐπισκέφθηκε ἕνας ἀνώτερος ἀξιωματικὸς τῆς ἀστυνομίας. Προσπάθησε νὰ τὸν ἀποτρέψει. Ὁ Δεσπότης τὸν ἄκουσε μὲ ἡρεμία. Καὶ ὅταν τελείωσε τοῦ εἶπε : "Ἡ ἐκδήλωση στὸ Δελβινάκι θὰ γίνῃ ὅπως ἔστω, καὶ θὰ εἶναι, ὅπως πάντοτε, εἰρηνικὴ. Ἄν, τυχόν, χυθεῖ αἷμα ἄλλοι θὰ εὐθύνονται. Ἐγὼ, πάντως, θὰ τηλεγραφήσω στὴν Κυβέρνηση ὅτι ἡ ἀκριτικὴ μου ἐπαρχία ἀναρχοκρατεῖται καὶ ζητῶ τὴν προστασία τῆς Πολιτείας". Τελικὰ ἡ ἐκδήλωση ἔγινε ὁμαλὰ καὶ μάλιστα μὲ μεγάλη συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ. Ἡ ἀποφασιστικότητά καὶ τὸ θάρρος τοῦ Δεσπότη, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐνίκησαν.

Ἀλλὰ, τί ἀκριβῶς εἶναι τὸ "Βορειοηπειρωτικὸ Ζήτημα" γιὰ τὸ ὁποῖο ὁ Ἱεράρχης Σεβαστιανὸς ἔδινε τὴν μάχη καὶ τὸν ἀγῶνα, στὸ ἐσωτερικὸ καὶ στὸ ἐξωτερικὸ, γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα τῶν Βορειοηπειρωτῶν ἀδελφῶν μας ; Θὰ δώσωμεν μιὰ συνοπτικὴ εἰκόνα τοῦ Βορειοηπειρωτικοῦ θέματος, ἐστιάζοντας τὴν προσοχή μας κυρίως σπὸ τί συμβαίνει σήμερα στὴν πολυπάθη καὶ αἱματοποτισμένη γῆ τοῦ Πύρρου.

Μέχρι τὸ 1913 ἡ Ἡπειρος ἦταν ἐνιαῖα. Δὲν ὑπῆρχε τότε Βόρειος Ἡπειρος, ἐλευθέρη Ἡπειρος καὶ σκλαβωμένη. Ἦταν ἕνα πρᾶγμα. Κί' αὐτὴ τὴν ἐνιαῖα

Ἡπειρο τὴν ἐλευθέρωσε ὁ στρατὸς μας κατὰ τὴν ἐπικὴ του ἐξόρμηση τότε ποῦ τὸ ἔθνος ἦταν ἐνωμένο καὶ δὲν εἶχε δηλητηριάσει τὴν ἐνότητά του ἀκόμη ὁ ἐπάρατος καὶ καταστροφικὸς διχασμός. Ὅμως, οἱ Μεγάλαις Δυνάμεις τῆς ἐποχῆς, καὶ κυρίως ἡ Αὐстро-Οὐγγαρία καὶ ἡ Ἰταλία, ἀφαιρώντας, αὐθαίρετα, τὸ κομμάτι ποῦ σήμερα τὸ ὀνομάζουμε "Βόρειο Ἡπειρο", ἐσχημάτισαν τὸ ἀνύπαρκτο, μέχρι τότε, κρατίδιο τῆς Ἀλβανίας, ὑποχρεώνοντας παράλληλα τὸν νικητὴ Ἑλληνικὸ Στρατὸ νὰ ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴν περιοχὴ. Ἀλλὰ οἱ Βορειοηπειρώτες "δὲν τὸ ἔβαλαν κάτω". Στίς

ὅτι τὸ Πρωτόκολλο αὐτὸ τὸ ὑπέγραψε καὶ ἡ Ἀλβανία, ποῦ ὅμως, ὄχι μόνον δὲν τὸ ἐφάρμοσε ποτέ, ἀλλὰ κυριολεκτικὰ τὸ ἔγραψε στὰ παλιά της τὰ τσαρούχια.

Τὸ 1915 οἱ Βορειοηπειρώτες ἐξελέξαν βουλευτές, οἱ ὁποῖοι, γιὰ λίγο, πῆγαν στὴν Ἑλληνικὴ Βουλὴ, πρὸς μεγάλη χαρὰ τῶν Ἑλλαδιτῶν συναδελφῶν τους. Ἐξάλλου τὸ 1934-35 δημιουργήθηκε τὸ περίφημο "Σχολικὸ Ζήτημα" ὅταν οἱ Ἀλβανοὶ ἔκλεισαν αὐθαίρετα τὰ Ἑλληνικὰ Σχολεῖα. Ὅμως, οἱ Βορειοηπειρώτες προσέφυγαν στὸ Διεθνὲς Δικαστήριον τῆς Χάγης ποῦ κέρδισαν πανηγυρικὰ τὴν ὑπόθεση, τὴν ὁποία ἡ Ἀλβανία ἐπεχείρησε συχνὰ νὰ τὴν ὑπονομεύσει.

Τέλος, τὸ 1937, μὲ κανονικὴ γνωμάτευση τοῦ τότε Μητροπολίτου Τραπεζοῦντος καὶ μετέπειτα Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσάνθου Φιλιππίδη, τέθηκαν οἱ βάσεις τῆς συστάσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας. Καὶ ὅλα αὐτὰ μέσα στὸ βαρὺ κλίμα ποῦ εἶχε δημιουργήσει ὁ ἐθνικὸς διχασμός, ὁ Α' Παγκόσμιος Πόλεμος καὶ ἡ, συνεπεία τοῦ διχασμοῦ, ὀδυνηρὴ Μικρασιατικὴ καταστροφή.

Τὴν 1η Σεπτεμβρίου 1939 ἄρχισε ὁ Β' Παγκόσμιος Πόλεμος ἀπὸ τὸν "Ἄξονα", ἡ συμμαχία δηλαδὴ τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Ἰταλίας, στὸν ὁποῖο "Ἄξονα" λίγο ἀργότερα προσχώρησε καὶ ἡ Ἰαπωνία. Στίς 28 Ὀκτωβρίου 1940 ὁ πόλεμος ἦλθε καὶ στὴν Ἑλλάδα. Ὁ στρατὸς μας, κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη καὶ προστασία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ἄρχισε ἀπὸ τὴν 15 Νοεμβρίου νὰ ἀπωθεῖ τοὺς Ἰταλοὺς εἰσβολεῖς, ἀρχικὰ ἀπὸ τὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο καὶ στὴν συνέχεια ἀπὸ τὸν Βόρειο Ἡπειρο, ἐνῶ οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀνήγγελλαν κάθε τόσο καὶ μιὰ νέα νίκη : - Ἔπεσε ἡ Κορυτσά. - Ἔπεσαν οἱ Ἅγιοι Σαραντά. - Ἔπεσε ἡ Πρεμετή, ἡ Χειμάρρα, τὸ Ἀργυρόκαστρο, ἔπεσε, ἔπεσε... διαλαλοῦσαν οἱ καμπάνες. Ἡ Βόρειος Ἡπειρος ἔπλεε στὴν γαλανόλευκη καὶ ἔβλεπε τὸ ὄνειρό της νὰ ἐνωθεῖ μὲ τὴν Ἑλλάδα νὰ γίνεταί πραγματικότητα. Ἀλλὰ, ἀτυχῶς, τὰ ὄνειρα κρατᾶνε λίγο. Ἔτσι ὅταν στίς 6 Ἀπριλίου 1941 μᾶς ἐπιτέθηκε ἀναίτια ἡ Ναζιστικὴ Γερμανία, ὁ στρατὸς μας, ποῦ γιὰ 3η φορὰ εἶχε ἐλευθερώσει τὴν Βόρειο Ἡπειρο, ἄρχισε νὰ συμπτύσσεται καὶ νὰ φεύγει. Μὲ δάκρυα στὰ μάτια οἱ Βορειοηπειρώτες ἔλεγαν στοὺς στρατιῶτες μας : - Ἀδελφια, ποῦ μᾶς ἀφήνετε καὶ φεύγετε ; Καὶ οἱ φαντάρμας, βαθεία, ἐπίσης, συγκινημένοι,

17 Φεβρουαρίου τοῦ 1914 ἐκήρυξαν, στὸ Ἀργυρόκαστρο, τὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν Αὐτονομία τῆς Βορείου Ἡπείρου καὶ σχημάτισαν τὴν Αὐτόνομη Κυβέρνηση μὲ Πρόεδρο τὸν Γεώργιο Χρηστάκη Ζωγράφου, καὶ μέλη τρεῖς Μητροπολίτες : Τὸν Δρυϊνουπόλεως Βασίλειο, τὸν Κορυτσᾶς Γερμανὸ καὶ τὸν Βελλᾶς καὶ Κονίτισης καὶ μετέπειτα Ἰωαννίνων καὶ τέλος Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν Σπυρίδωνα Βλάχο, ὁ ὁποῖος, νὰ σημειωθεῖ αὐτὸ, ἦταν ἡ ψυχὴ ἐκείνης τῆς ιστορικῆς ἐξεγέρσεως. Στὴν Κυβέρνηση τοῦ Ζωγράφου μετεῖχαν καὶ ἄλλοι ἐπιφανεῖς Ἡπειρώτες, ἐνῶ στὴν ἔκκληση τοῦ Προέδρου πάρα πολλοὶ νέοι ἀπὸ τὴν Μάνη, τὴν Κρήτη, τὴν Ἀθήνα καὶ ἄλλοι, ἔσπευσαν νὰ καταταγοῦν στοὺς Ἱεροὺς Λόχους, οἱ ὁποῖοι στίς μάχες ποῦ ἀκολούθησαν κατενίκησαν τίς ἀλβανικὲς συμμορίες.

Ὅμως, οἱ φανατικοὶ Ἀλβανοὶ δημιουργήσαν μιὰ χαῶδη κατάστασι στὴ νεοσύστατη Χώρα. Γι' αὐτὸ οἱ Μεγάλαις Δυνάμεις ἔδωσαν ἐντολή στὸν Ἑλληνικὸ Στρατὸ νὰ ἔλθῃ γιὰ δευτέρη φορὰ στὴν Βόρειο Ἡπειρο γιὰ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξη. Στὴν συνέχεια ὑπεγράφη, στίς 17 Μαΐου 1914, τὸ περίφημο Πρωτόκολλο τῆς Κερκύρας, τὸ ὁποῖο ἔδινε εὐρεία Αὐτονομία στοὺς Ἕλληνες Βορειοηπειρώτες. Τὸ ἀξιοσημείωτο εἶναι

άπαντούσαν : - Αδέλφια, θά ξανάλθου-
με. Δυστυχώς, όμως, δέν ξαναγύρισαν
ποτέ.

Ακολούθησε ή Γερμανο-ιταλική Κατο-
χή και στη Θράκη ή Βουλγαρική, κατά
τήν όποία οί Μουσουλμάνοι "Τσάμη-
δες" διέπραξαν όργια σφαγών έναντι-
ων τών Έλλήνων τής Θεσπρωτίας με
κορυφαίο τών 49 Προκρίτων τής Πα-
ραμυθιάς στις 29 Σεπτεμβρίου 1943.
Η έκτέλεση έγινε από τούς Γερμανούς,
άλλά με τήν ύποκίνηση τών "Τσάμη-
δων". Αύτά δέν πρέπει να τά ξεχνάμε
ποτέ, κανένια μας. Οί "Τσάμηδες",
όταν λέμε, έννοοΰμε τics εξισλαμισθέν-
τες χριστιανούς, οί όποιοί ήσαν κάτοι-
κοι τής Θεσπρωτίας, τήν όποίαν όνό-
μαζαν "Τσαμουριά", κατά παραφθορά
του άρχαίου όνόματος του ποταμού
Θύαμις, ό όποίος είναι σήμερα ό Καλα-
μάς. Οί "Τσάμηδες", μετά τόν πόλεμο,
καταδικάσθηκαν από Στρατοδικεία τών
Ίωαννίνων "έρήμη", γιατί, όταν άρχισε
ή ύποχώρηση τών Γερμανών, τώ 1944,
οί "Τσάμηδες" άκολουθήσαν τούς Γερ-
μανούς για να γλιτώσουν "τό κεφάλι
τους" από τά φοβερά έγκλήματά τους
και έγκαταστάθηκαν στην Κονίσπολη,
κοντά στα Έλληνο - Άλβανικά σύνορα.

Τέλος, τώ 1945-46 κατέλαβε τήν
έξουσία ό Ένβέρ Χότζα και έγκαθίδρυσε
Κομμουνιστικό καθεστώς, αρχίζοντας
διωγμό έναντίον, κυρίως, τής χριστι-
ανικής πίστewς. Ώστόσο, έμεινε μέχρι τώ
Νοέμβριο του 1967 μια έρμαφρόδιτη
κατάσταση. Ώσπου, τόν Νοέμβριο του
1967 ανέκρηυξε ό Χότζα τήν Άλβανία
ώς τώ πρώτο άθείστικό κράτος στον κό-
σμο. Μοναστήρια και Ναοί έκλεισαν και
μεταβλήθηκαν σε σταύλους, άποθήκες,
λέσχες και κινηματογράφους, ενώ όλοι
οί κληρικοί άποσηματίστηκαν βιαίως,
βέβαια, και άλλοι μέν δολοφονήθηκαν,
ώς δήθεν έχθροί του λαού - άχ ! αυτός
ό λαός τι τραβάει - άλλοι δέ πέθαναν
στις φυλακές και στις έξοριες. Έτσι οί
Βορειοηπειρώτες ζούσαν και πέθαιναν
σαν τά ζώα, όπως έλεγαν οί ίδιοι, άβά-
ππιστοι, άλειπούργητοι, άστεφάνωτοι
και άκήδευτοι. Ένώ οί φυλακές, τά
στρατόπεδα συγκεντρώσεως και τά κά-
τεργα στέναζαν από τά πλήθη τών κα-
ταδικασθέντων από τήν κομμουνιστική
τυρανία.

Τότε, άκριβώς, φάνηκε ή άγωνιστική
μορφή του Μητροπολίτου ΣΕΒΑΣΤΙΑ-
ΝΟΥ και συγκεκριμένα τώ 1981. Τότε,

ένας νεαρός Βορειοηπειρώτης, ό Ζή-
σης Άγγελής, άγνωστο με ποίο τρόπο,
βρέθηκε στο Στρασβούργο, όπου, με
τά πιό μελανά χρώματα περιέγραψε τώ
δράμα τών Βορειοηπειρωτών, στην
Έπιτροπή Άνθρωπίνων δικαιωμάτων.
Βέβαια, ό Σεβαστιανός, κατά καιρούς,
εύκαιριακά, μιλούσε για τώ Βορειοη-
πειρωτικό. Όμως, τώ 1981, τά
πράγματα έδειχναν ότι έπρεπε να ξεκι-
νήσει έννας άγώνας συστηματικός. Έτσι
καθιέρωσε να γίνεται ή τελετή τής
Άναστάσεως και ή Πασχαλινή Θεία Λει-
τουργία στο άκριτικό χωριό Μαυρόπου-

λο, από όπου άπηύθυνε και τώ πρώτο
συγκλονιστικό μήνυμά του, στο όποίο
μεταξύ τών άλλων έλεγε :

"Νομίζομεν ότι είναι καιρός να λύσω-
μεν τήν ένοχον σιωπήν μας. Έχωμεν
χρέος, χριστιανικών και έθνικών, να
έγερθοΰμε τής ραστώνης του εύδει-
μονισμού μας και να άπευθυνθοΰμε
όπου δει, για να καταγγειλομε, άνευ
άναβολής, τούς διωγμούς και τας κα-
ταπιέσεις του άλβανικού καθεστώτος,
και να άπατήσουμε, πάραυτα, τόν σε-
βασμόν τών ανθρωπίνων δικαιωμάτων
των 400.000 Βορειοηπειρωτών". Στρέ-
φοντας δέ τόν λόγο προς τούς ύποδού-
λους άδελφούς μας έλεγε :

"Άδελφοί μας Βορειοηπειρώται ! Μην
άποκάμνετε και μη λυγίζετε. Εϊστε
Έλληνες και Όρθόδοξοι Χριστιανοί.
Κρατήστε τα αύτά "ώς κόρην όφθαλ-
μού" και έστέ βέβαιοι ότι θά έλθει "τό
ποθούμενον", όπως τώ έλεγε ό Άγιος
Κοσμάς ό Αίτωλός, του όποίου τά μαρ-
τυρικά λείψανα εύρίσκονται ως πολύ-
τιμος θησαυρός εις τήν άγκάλην τής

Βορείου Ήπειρου".

Και τώ μήνυμα εκείνο έκλεινε με τήν
συνθηματική φράση, που για πρώτη
φορά άκούσθηκε, άλλά έμελλε να γίνει
σύνθημα όλων, σχεδόν, τών όμιλιών
του : "ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ, ΚΑΙ Η ΒΟ-
ΡΕΙΟΣ ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

Παράλληλα συνεχίστηκαν και οί έκδη-
λώσεις για τώ Βορειοηπειρωτικό, κάθε
Δεκαπενταΰγουστο στην πανάρχαια
Μονή τής Μολυβδοσκεπάστης, στην
παραμεθόριο περιοχή, καθώς και οί
άλλες έκδηλώσεις στο Δελβινάκι, κάθε
Φεβρουάριο τότε, άλλά τώρα, τά τε-
λευταία χρόνια, τώ έχουμε μεταθέσει
τόν Μάιο, ό όποίος κι αύτός μάς κάνει
"τά νάζια" του Φεβρουαρίου, καθώς
βλέπομε. Αύτήν τήν έκδήλωση τήν
είχε όνομάσει "Ημέρα Πένθους και
Προσευχής για τήν Βόρειο Ήπειρο".

Έτσι άρχισαν οί ραγδαίες εξέλιξεις,
Συλλαλητήρια στην Άθήνα και σε
πολλές μεγάλες πόλεις, με τήν άδεια
φυσικά τών Σεβασμιωτάτων, κατά τό-
πους, Ίεραρχών, πορείες, ψηφίσματα,
συνεντεύξεις, δηλώσεις. Ο άοίδημος Ίε-
ράρχης, για τώ Βορειοηπειρωτικό, ταξι-
δευσε στο Λονδίνο, στο Στρασβούργο,
άκόμα έπήγε και στο Κογκρέσο τών
Ήνωμένων Πολιτειών τής Άμερικής,
όπου κατέθεσε βαρυσήμαντο ύπόμνη-
μα για τώ ζήτημα αύτό. Να σημειωθεί
ότι όργάνωσε και δύο Πανελλήνια Συ-
νέδρια στη Κόνιτσα, τώ 1987 τώ πρώτο,
και τώ 1990 τώ δεύτερο, τά όποία είχαν
τεράστια έπιτυχία και άπήληξη. Τέλος,
όταν τώ 1991, μαζί με τώ άπάνθρωπο
άλβανικό καθεστώς, γκρεμίστηκαν και
τά ήλεκτροφόρα συρματοπλέγματα,
που έζωναν από άκρη σε άκρη τήν γει-
τονική χώρα, ό Σεβαστιανός φρόντισε
να προσφέρει πλούσια τήν άγάπη του
στούς άδελφούς που έρχόντουσαν
έδω, σαν κυνηγημένα πουλιά. Όχι
μόνο στούς Βορειοηπειρώτες, άλλά και
στούς Άλβανούς. Κάποιοι παλιοί από
έσας, ίσως, θά τά θυμοΰνται.

Όμως, στις 12 Δεκεμβρίου του 1994
ό Σεβαστιανός βιάστηκε να φύγει για
τήν "Άνω Ίερουσαλήμ". "Ίνα", όπως
λέει ή Άγία Γραφή, "άναπαύσητε εκ
των κόπων αύτου" (Αποκ. ιδ' , 13).

Πέρασαν από τότε, που γκρεμίστη-
καν τά ήλεκτροφόρα συρματοπλέγμα-
τα, πάνω από 30 χρόνια. Άλλά, ενώ
φάνηκε ότι ή Βόρειος Ήπειρος άνέστη,
όμως, στην πραγματικότητα, δέν άνέ-
στη. Γιατί οί Άλβανοί "ποντάροντας"
στην άδιαφορία, και τονίζω τήν λέξη,
στην άδιαφορία τών εκάστοτε έλλη-
νικών κυβερνήσεων, τρομοκρατούν
και έχουν σκληρύνει τήν στάση τους
έναντι τών Έλλήνων Βορειοηπειρωτών.
Όλοι γνωρίζουν: Ότι "κινούν πάντα λί-
θον" οί Άλβανοί, για να εκδιώξουν τόν
Αρχιεπίσκοπο Άναστάσιο.

Ότι άρπάζουν τics περιουσίες τών κα-
τοίκων τής Χειμάρρας και τics δίνουν σε
πολυεθνικές εταιρίες, για τήν δημιουργία
των τουριστικών μονάδων.

Ότι στα σχολικά βιβλία τά έλληνό-
πουλα διδάσκονται ότι έχθρος, προσέξ-
τε, είναι ή Ελλάδα. Έτσι μαθαίνουν τά
έλληνόπουλα. Ένώ παράλληλα, με σχε-
τικούς χάρτες παρουσιάζεται ή, δήθεν,
Μεγάλη Άλβανία, που περιλαμβάνει τήν
Φλώρινα, τήν Καστοριά, τά Ίωάννινα
και όλόκληρη τήν Ήπειρο, μέχρι τήν

Άρτα και τήν Πρέβεζα.

Άκόμη, έχουν αλλάξει τήν σύνθεση
των έκλογικών διαμερισμάτων, για να
έκλέγονται μόνο Άλβανοί ύποψήφιοι.
Έδώ θά μου έπιτρέψετε να κάνω μια
διακοπή σ' αυτές τics σκέψεις που έχω
σημειώσει και να μάς διαβάσει ό άγα-
πητός π. Απόστολος ένα Δελτίο Τύπου,
τό όποίο ή Μητρόπολις μας τώ εξέδω-
σε προχθές, μόλις, τήν Παρασκευή
(12.5.2023)

Τά γεγονότα τρέχουν. Ο Μπελέρης
αύτή τήν στιγμή, είναι στις φυλακές
των Τιράνων. Για να ξέρουμε τι γειτο-
νες έχουμε και τι φίλους κάνουμε. Και
τώρα επανέρχομαι, για λίγο άκόμα και
τελειώνω, στις σκέψεις που είχα σημει-
ώσει.

Μετά από όλα αύτά πρέπει να ποΰμε
ότι οί Άλβανοί ύποκινούν τούς "Τσά-
μηδες", για να διεκδικούν δικαιώματα,
άνύπαρκτα έννοείται, στη Θεσπρωτία,
ένώ στέλνουν στη χώρα μας τόνους
ναρκωτικών, και παράλληλα Άλβανοί
"άετονύχηδες" ξεριζώνουν, όχι κό-
βουν, ξεριζώνουν τεράστιες ποσότη-
τες άρωματικών φυτών, κυρίως από
τήν Μουργκάνα, όπως τσαΐ του βου-
νοΰ, ρίγανη, και άλλα.

Όμως, τώ πιό φοβερό και άπάνθρω-
πο είναι τώ γεγονός τής δολοφονίας
γενναίων Βορειοηπειρωτών, όπως του
Χειμαρριώτη Άριστοτέλη Γκούμα, τόν
Αΰγουστο του 2010, επειδή μιλούσε
έλληνικά. Αύτή ήταν ή κατηγορία. Και
σχετικώς πρόσφατα, του ήρωα Κων-
σταντίνου Κατσιφα από τούς Βου-
λιαράτες τής Δρόπολης, επειδή ύψωνε
τήν Έλληνική σημαία. Η δολοφονία
αύτή, έγινε άνήμερα τής Έπετείου τής
28ης Οκτωβρίου του 2018. Πάνε, δη-
λαδή, 5 χρόνια.

Και επειδή, μετά τήν έπαίσχυντη
"Συμφωνία τών Πρεσπών" με τήν όποία
ή Πολιτεία επρόδωσε τήν Μακεδονία
μας, ή τότε Κυβέρνηση εξέδηλωσε τήν
πρόθεσή της να «λύσει» και τώ Βορει-
οηπειρωτικό. Άλοιμόνó μας ! Γι' αύτό
ή Μητρόπολή μας έχει τώρα όχι πλέον
τό σύνθημα Αύτονομία στην Βόρειο
Ήπειρο, άλλά ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ
ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. Είναι
δε παρήγορο ότι τώ σύνθημα αύτό τώ
έχουν υιοθετήσει πολλοί Έλλαδίτες και
Βορειοηπειρώτες. Έγώ, προσωπικώς,
λέω ότι ή Αύτονομία άπέθανε και έτά-
φη. Τώρα ύπάρχει μόνο ΕΝΩΣΙΣ.

Πιστεύομε ότι ό Κύριος Ίησοΰς
Χριστός και ή Ύπεραγία Θεοτόκος,
εύλογούν τώ δικαιο αύτό αίτημά μας
και τόν άγώνα μας. Όπως τόν εύλογεί
και κάποιος άλλος, ό προκάτοχός μου,
ό άοίδημος Μητροπολίτης Δρυϊνούπολε-
ως, Πωγωνιανής και Κονίτσης ΣΕΒΑΣ-
ΤΙΑΝΟΣ. Εϊθε γρήγορα να δοΰμε να
σπήνεται ψηλά ό Τίμιος Σταυρός, και
να άνεμίζει περήφανη ή Γαλανόλευκη
Έλληνική Σημαία, στην Κορυτσά, στο
Άργυρόκαστρο στην Χειμάρρα, στούς
Άγιους Σαράντα, σε όλη τήν πολύπαθη
και ποτισμένη με πλήθος αίμα Έλλη-
νικό, Βορειοηπειρωτική Γη. Και τέλος
άναφωνώ μέσα από τά βάθη τής καρ-
διάς μου: "ΖΗΤΩ Η ΕΝΩΣΗ ΤΗΣ ΒΟ-
ΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΑΣ". Άμήν.

Ἐθνικός Ὕμνος, μία ἀκόμη ἐπέτειος πού θά περάσει στήν σιγή; 200 χρόνια ἀπό τήν συγγραφή τοῦ «Ὕμνου εἰς τήν Ἐλευθερίαν» τοῦ Σολωμοῦ...

Γεώργιος Διον. Κουρκούτας, Φιλολογος-συγγραφέας

Τό 1821 ξεκίνησε ἓνας μέγας ἀγώνας τῶν Ἑλλήνων, γιά ἀποτίναξη μιᾶς σκλαβιάς αἰώνων. Ἡ Ἐθνεγεροσία ἀποτελοῦσε σταθερό σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων τῶν ἀρχῶν τοῦ 19ου αἰῶνα. Ἀκόμη καί αὐτοί πού δέν συμμετείχαν ἐνόπλιως στήν ἐθνική ὑπόθεση, μπορούσαν νά βροῦνε τρόπους νά τήν στηρίξουν, ὅπως οἱ ποιητές μας Κάλβος καί Σολωμός....

Ὁ Σολωμός, ὅσο ἐξελίσσονταν οἱ μεγάλες μάχες τῆς Ἐθνεγεροσίας, βρισκόταν στήν γενέτειρά του, τήν Ζάκυνθο. Ἀλλά ἡ σκέψη του ταξίδευε στίς μορφές καί τά μέρη πού συγκλονίζαν τόν μαχόμενο Ἑλληνισμό. Τό ἀποδεικνύει τό πλῆθος τῶν ἔργων του πού ἔχουν θέμα τόν Μεγάλο Ξεσηκωμό τοῦ Γένους. Κορυφαία δείγματα αὐτῆς τῆς ποιητικῆς ἐμπνεύσεως εἶναι ὁ «Ὕμνος εἰς τήν Ἐλευθερίαν» καί οἱ «Ἐλεύθεροι Πολιορκημένοι» (πού ἔμεινε ὁμως σέ 3 σχεδιάσματα).

Ὁ «Ὕμνος» ὀλοκληρώθηκε τόν Μάιο τοῦ 1823 στήν Ζάκυνθο. Ἀποτελεῖται ἀπό 158 τετράστιχες στροφές, συνολικά 632 στίχους. Τυπώθηκε τό 1825 στό Μεσολόγγι (στό τυπογραφεῖο τῶν «Ἑλληνικῶν Χρο-

Γραμματόσημο Σολωμός-Μάντζαρος

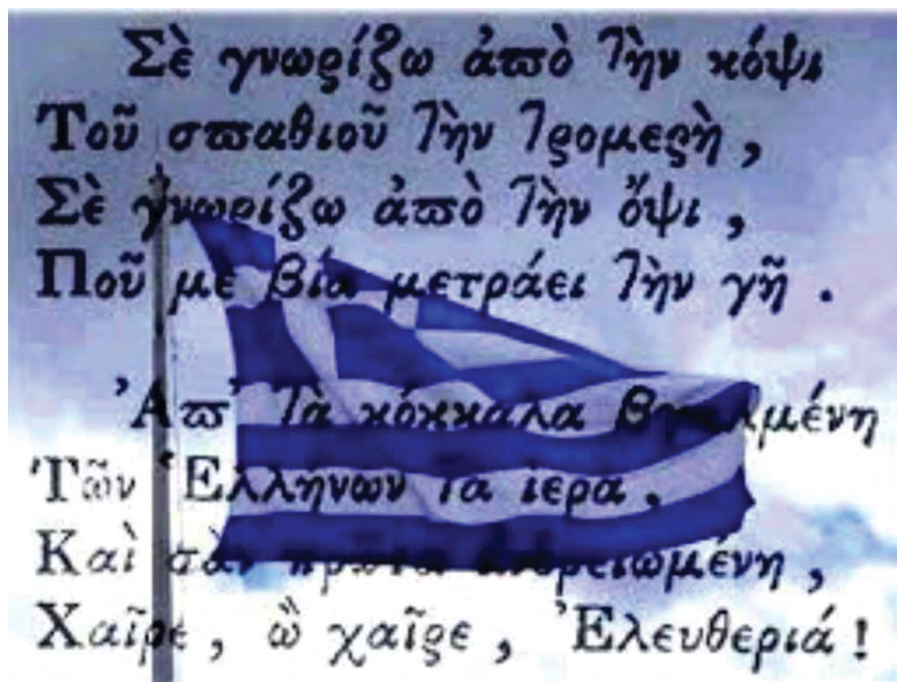
νικῶν»). Ὁ Σολωμός ἔχει μάθει γιά τίς μάχες τῶν ἐτῶν 1821 καί 1822, ὅπως τίς νίκες σέ Τριπολιτσά, Δερβενάκια καί Μεσολόγγι (στήν 1η πολιορκία). Ἀλλά καί τίς τραγωδίες, ὅπως ὁ ἀπαγχονισμός τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου Ε', τόν Ἀπρίλιο τοῦ 1821. Ὅλα αὐτά τά γεγονότα τά περιγράφει στόν Ὕμνο του. Δέν παραλείπει νά ἀναφέρει καί ἄλλους λαούς μέσα στόν Ὕμνο, λαούς πού πολεμοῦν ἢ ἀποτίναξαν τήν δουλεία (ὅπως ἡ Ἰσπανία, ἡ Ἰταλία, οἱ

ἩΠΑ), ἀλλά καί τίς χῶρες πού κρατοῦν σκλάβες ἄλλες πατρίδες (ὅπως ἡ Αὐστρία καί ἡ Ἀγγλία).

Ἡ μορφή τῆς Ἐλευθερίας

Στό ἔργο κυριαρχεῖ ἡ μορφή τῆς Ἐλευθερίας, πού προβάλλει ὡς Ἰδέα ἢ ὡς θεότητα πού ἐμπνέει τοὺς μαχόμενους Ἕλληνες. Ἡ Ἐλευθερία πού βγήκε ἀπό τοὺς τάφους, ἀπό τά κόκκαλα τῶν πεσόντων, ὅπως τονίζει καί τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου περὶ Ἀναστάσεως νεκρῶν, γιά νά ὀδηγήσει ἓναν ταπεινωμένο λαό στόν δρόμο τῆς. Εἶναι δείγμα τῆς θρησκευτικῆς πίστεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ποιητῆ. Ἐξάλλου καί ἡ ἐπιλογή τῆς λέξεως Ὕμνος (ἤδη ἀπό τοὺς Ὀμηρικούς χρόνους) συνδέεται μέ ἐξύμνηση τοῦ θεοῦ, πού δίνει δύναμη στοὺς ἀνθρώπους.

Ἐπί Βασιλείας Γεωργίου Α', μέ πρωτοβουλία τοῦ ἰδίου τοῦ Βασιλέως πού ἄκουσε τόν μελοποιημένο Ὕμνο ἀπό τόν Νικόλαο Μάντζαρο-Χαλκιοπούλο (1795-1873), ἀρχίζει νά καθιερώνονται ὡς Ἐθνικός Ὕμνος τῆς Ἑλλάδος (ἀλλά καί τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων, ἐνῶ ἀπό τό 1965 καί τοῦ κράτους τῆς Κύπρου) οἱ 2 πρῶτες στροφές τοῦ «Ὕμνου εἰς τήν Ἐλευθερίαν». Ἀκολούθησε Βασιλικό Διάταγμα τοῦ Ὑπουργείου Ναυτικῶν (Ὑπουργός ὁ Δ. Μπουντούρης) πού τό χαρακτήρισε «ἐπίσημον ἐθνικὸν ἄσμα» καί διατάχθηκε ἡ ἐκτέλεσή του «κατά πάσας τὰς ναυτικές παρατάξεις τοῦ Βασιλικοῦ Ναυτικοῦ». Ἐπίσης ἐνημερώθηκαν οἱ ξένοι πρέ-

σβεις, ὥστε νά ἀνακρουεῖται καί ἀπό τά ξένα πλοῖα στίς περιπτώσεις ἀπόδοσης τιμῶν πρὸς τόν Βασιλιά τῆς Ἑλλάδος ἢ τήν Ἑλληνική Ση-

μαία. Ἀπὸ τότε θεωρεῖται ὡς ὁ ἐθνικός ὕμνος τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ φιλία Σολωμοῦ καί Μάντζαρου....

Μέ τόν Μάντζαρο ὁ Σολωμός συνδέθηκε μέ φιλία, ὅσο ὁ τελευταῖος ζοῦσε πιά στήν Κέρκυρα. Καί ὁ Σολωμός, τό 1849 μετὰ ἀπὸ εἰσήγηση τοῦ Πρωθυπουργοῦ πυρπολητῆ Κων. Κανάρη, ἀλλά καί πῶς πρὶν ὁ Μάντζαρος, τό 1845, ἔλαβαν ἀντιστοιχῶς τόν Χρυσό καί τόν Ἀργυρό Σταυ-

ρὸ τοῦ «Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Σωτῆρος» ἀπὸ τόν Βασιλέα Ὁθωνα γιά τό ἔργο τους. Μάλιστα ἡ αἰτιολογία γιά τόν Σολωμό ἦταν πῶς «διά τῶν ἑλληνικῶν αἰσθημάτων

τοῦ τῶν ἐκφραζομένων εἰς πολλάς αὐτοῦ ποιήσεις διηγείρεν ἐνθουσιασμόν κατὰ τόν ὑπὲρ τῆς Ἐθνικῆς Ἀνεξαρτησίας Ἀγῶνα».

Ἀλλά καί γιά τήν ἐπέτειο αὐτή, τί θά δοῦμε καί τί θά ἀκούσουμε σήμερα;

Θά δοῦμε καί γιά τόν Ἐθνικό μας Ὕμνο τήν ἴδια ἀδιαφορία ἀπὸ Πολι-

Νικόλαος Μάντζαρος

τεία καί πνευματικούς φορεῖς, ὅπως ἔγινε σέ μεγάλο βαθμό καί γιά τά 200 χρόνια ἀπὸ τό ἐνδοξο 1821 καί τά 100 ἀπὸ τό τραγικό 1922; Θα μάθουν, γιά παράδειγμα οἱ μαθητές των Σχολείων μας, το περιεχόμενο καί τήν σημασία ἐνός ποιήματος πού συγκίνησε καί συγκινεῖ γενιές Ἑλλήνων; Γιά αὐτούς τοὺς στίχους, πού ὕμνοῦν τήν ἀξία τῆς Ἐλευθερίας καί πού μέ αὐτούς στά χεῖλη ἔτρεξαν στά πεδία τῶν μαχῶν, ἀλλά καί στήθηκαν στά ἐκτελεστικά ἀποσπάσματα τόσοι καί τόσο πατριῶτες....

Χιμάρα! Τό ἄγχος τῆς ἄλβανικῆς ἡγεσίας!

Γράφει ὁ ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ στήν Ἐφημερίδα «Πρωινός Λόγος» Ἰωαννίνων

Τά τελευταία γεγονότα στή Χιμάρα, μέ τή συνεχιζόμενη φυλάκιση τοῦ ἐκλεγμένου Δημάρχου τῆς πόλης καί τοῦ συνεργάτη του Παντελεῆ Κοκαβέση, ἐπιτείνουν τήν ἀγωνία τῆς ἄλβανικῆς ἡγεσίας, μέ πρωτοστάτη τόν πρωθυπουργό Ἐντι Ράμα, πού ἀδυνατεῖ νά κάμψει τό ἐθνικό φρόνημα τῶν Χιμαριωτῶν. Ἡ Χιμάρα ἀντιστέκεται καί διατρανώνει τήν ἐλληνικότητα της. Λίγα λόγια γιά τήν ἱστορική πορεία τῆς Χιμάρας μέσα στούς αἰῶνες καί γιά τοὺς ἀγῶνες τῶν Χιμαριωτῶν νά διατηρήσουν τήν φυλετική τους ταυτότητα, τὰ θεωροῦμε σκόπιμα καί ἀπαραίτητα.

Ἡ Χιμάρα (ἀρχ. Χίμαιρα) ἀποτελοῦσε καί ἀποτελεῖ τήν Ἀκρόπολη τοῦ Ἑλληνισμοῦ! Λαός περήφανος, πολεμικός, εὐγενικός, δίκαιος καί ἐλεύθερος, ζεῖ ἀπό ἀμνημονεῦτων χρόνων στά τραχιά ὄρη τῶν Ἀκροκεραυνίων καί διακρίνεται γιά τήν ἀξιούση καί τήν ἀνδρεία του σέ δύσκολους καιρούς. Σκορπισμένα στίς ὑπώρειες τῶν Ἀκροκεραυνίων καί κατά μήκος αὐτῶν, βρισκονται τὰ χωριά Βοῦνος, Δρυμάδες, Παλιάσα, Πύλιουρη, Κηπαρό, Λούκοβο, Πικέρνι, Νίβιτσα, Μπόρσι, Ἅγιος Βασίλειος καί ἡ πόλη τῆς Χιμάρας, πού ἀπέτελεσαν τόν κυματοθραύστη βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν, ὅπως καί τῶν Τουρκαλβανῶν στή νεότερη Ἱστορία, γεγονός πού οἱ σύγχρονοι Ἄλβανοι μέ τίποτε δέν τό συγχωροῦν. Μετά τήν κατάκτηση τῆς Ἡπείρου ἀπό τοὺς Τούρκους, ἡ δημογεροντία τῶν Χιμαριῶν πέτυχε νά ἐξασφαλίσει τὰ πρῶτα προνόμια πού ἀπέτελεσαν τή βάση τῆς ΠΡΩΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΣΥΜΠΟΛΙΤΕΙΑΣ. Μέ τό χρόνο οἱ κάτοικοι τῆς Συμπολιτείας ἀπέτελεσαν μαζί μέ τοὺς Σουλιάτες τοὺς πυρήνες ἀπό τοὺς ὁποίους ξεπήδησε ἡ Ἑλληνική Ἐπανάσταση.

Τό προνομιακό καθεστῶς τῆς Χιμάρας διατηρήθηκε ὡς τήν κατάλυση τῆς Τουρκοκρατίας. Τό 1908 οἱ Νεότουρκοι προσπάθησαν νά καταργήσουν τὰ προνόμια τῆς Χιμάρας, ἀλλά ἀπέτυχαν. Οἱ Χιμαριῶτες σέ ὅλα τὰ ἐπαναστατικά κινήματα ἦταν παρόντες. Ἡ ἐπαναστατική φλόγα διατηρήθηκε μέχρι σήμερα. Ἐκεῖνο πού δέν κατόρθωσαν νά ἐπιτύχουν οἱ Σουλτᾶνοι τό πέτυχε μέ δόλο ὁ Ἀλή Πασᾶς τό 1798. Τότε συνέβη ἡ πιό μεγάλη καταστροφή. Οἱ Τουρκαλβανοί σφάζουν, αἰχμαλωτίζουν, λεηλατοῦν, πυρπολοῦν. Καταστράφηκε ἡ Νίβιτσα, τό Πικέρνι, ὁ Ἅγιος Βασίλειος, τό Μπόρσι καί λίγο ἀργότερα ἡ βόρεια περιοχή

τῆς Χιμάρας. Ὅσοι μπόρεσαν νά σωθοῦν βρῆκαν καταφύγιο στήν Κέρκυρα καί στό Βασίλειο τῶν δύο Σικελιῶν. Ἐκεῖ ὀργανώθηκαν καί σχημάτισαν τήν Ἑλληνική Ὀρθόδοξη Παροικία. Ἀργότερα ἡ μετάβαση τοῦ Πατροκοσμᾶ στή Χιμάρα καί ἡ διδασκαλία του ἐπέδρασε ψυχολογικά στοὺς ὑπόδουλους καί ἀναπτέρωσε τό ἠθικό καί τίς ἐλπίδες τους γιά ἀπελευθέρωση.

Οἱ Χιμαριῶτες ξεκινούσαν στόν πόλεμο μέ τήν παράκληση:

Βοήθα, Ἅγιο Γιώργη, καί Σύ, Ἅγιο Κοσμᾶ,

Νά πάρουμε τή Πόλη καί τήν Ἅγια Σοφία.

Κατά τήν κήρυξη τῆς Αὐτονομίας τῆς Βορείου Ἡπείρου (17 Φεβρουαρίου 1914) ὑπῆρχαν κάποιοι δισταγμοί στήν Ἐπιτροπή Ἀγῶνα. Τότε ὁ ἀρχηγός τῆς Χιμάρας, ὁ Σπυρομήλιος, ἔκαμψε τοὺς δισταγμούς λέγοντας τοὺς τὰ ἐξῆς: «Πρέπει νά ξέρετε, ἀδελφοί, ὅτι ἡ λογική δέν συμβαδίζει μέ τίς ἐπαναστάσεις. Ἐάν ἔπαιρναν ἔτσι τὰ πράγματα καί οἱ πατέρες μας, οὐδέποτε θά ἔπαιρναν τ' ἄρματα, οὔτε καί τό 1821 ἀκόμη, γιά νά χτυπήσουν τοὺς Τούρκους. Δέν χωρεῖ, ἀδελφια, δισταγμός. Ἀκόμη καί στήν περίπτωση πού δέν ἔχουμε πολλά ὄπλα, θά ἔχωμεν τσεκούρια, δόντια καί νύχια. Ἐγώ, πάντως, μοναχός μου μέ τοὺς Χιμαραίους θά πολεμήσω καί θά νικήσω».

Νά σημειώσουμε ὅτι, ὅταν ἡ **Συντακτική Συνέλευση συνῆλθε στο Δέλβινο καί ἐπικύρωσε τίς συμφωνίες τῆς Κέρκυρας, οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Χιμάρας δέν ὑπέγραψαν τό Πρωτόκολλο. Θά ὑπέγραψαν, ὅπως εἶπαν, μόνο τήν «Ἐνωση τῆς Βορείου Ἡπείρου μέ τήν Ἑλλάδα».**

Ἀκατάβητο τό ἐθνικό φρόνημα καί ἡ ἐλληνική συνείδηση τῶν Χιμαριωτῶν. Καί στά χρόνια τοῦ Ἐμβέρ Χότζα, ὅταν φανερά πιά οἱ Ἄλβανοι ἐπεδίωξαν νά ἀφανίσουν τοὺς φυλετικούς δεσμούς, γιά νά δημιουργήσουν διεθνῶς τήν ἐντύπωση ὅτι στή χώρα τους ζοῦν ἀμιγῆς ἄλβανοί πληθυσμοί, οἱ Χιμαριῶτες ἄντεξαν τίς πιέσεις καί τοὺς διωγμούς καί διατήρησαν τήν ἐθνική τους ἐνότητα καί συνοχή καί τή φυλετική τους φυσιογνωμία.

Καί μετά τήν κατάρρευση τοῦ προηγούμενου χοτζικῶ καθεστώτος τήν ἴδια πολιτική τῶν ἐκβιασμών καί τῶν διωγμῶν ἀκολούθησαν καί οἱ «δημοκράτες» ἡγέτες τῆς Ἀλβα-

Τό κάστρο τῆς Χειμάρρας καί στό βάθος ἡ νέα πόλη μέ τήν παραλία.

νίας. Νά ὑπενθυμίσουμε, μέσα στά πολλά καί τὰ παρακάτω συμβάντα, μισελληνικῆς πολιτικῆς:

1. Στίς 12 Αὐγούστου 2010, στήν πολυπαθη Χιμάρα, ὁ Ἄλβανός Ἰλίρ Μούκα, σκότωσε ἐν ψυχρῶ τόν 37/χρονο Ἑλληνα Χιμαριώτη, Ἀρι-

«Πρέπει νά ξέρετε, ἀδελφοί, ὅτι ἡ λογική δέν συμβαδίζει μέ τίς ἐπαναστάσεις. Ἐάν ἔπαιρναν ἔτσι τὰ πράγματα καί οἱ πατέρες μας, οὐδέποτε θά ἔπαιρναν τ' ἄρματα, οὔτε καί τό 1821 ἀκόμη, γιά νά χτυπήσουν τοὺς Τούρκους. Δέν χωρεῖ, ἀδελφια, δισταγμός. Ἀκόμη καί στήν περίπτωση πού δέν ἔχουμε πολλά ὄπλα, θά ἔχωμεν τσεκούρια, δόντια καί νύχια. Ἐγώ, πάντως, μοναχός μου μέ τοὺς Χιμαραίους θά πολεμήσω καί θά νικήσω».
Σπυρομήλιος

στοτέλη Γκούμα, γιά μόνο τό λόγο ὅτι ὁ Ἀριστοτέλης μιλοῦσε τή μητρική του γλῶσσα, τήν ἐλληνική! Τό εἰδεχθές ἐγκλημα, πέρα ἀπό τή συσσώρευση πόνου στοὺς οἰκείους του, καταδεικνύει τό μέγεθος τῆς ἐθνικιστικῆς ἔξαρσης πού κυριαρχεῖ στήν περιοχή.

2. Τόν Αὐγούστο τοῦ 2015, μέ ἓνα καλομελετημένο σχέδιο, μπρά-

βοι τῆς κυβέρνησης, «ἐπίλεκτα» κυβερνητικά σώματα, κατεδάφισαν μέ μπουλντόζες τόν ἱερό ναό τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου στό Ἑλληνοχώρι Δρυμάδες Χιμάρας. Ὁ ναός ἰσοπεδώθηκε. Οἱ Ἕλληνες κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, μπροστά στόν ἰσοπεδωμένο ναό τους, δέν μποροῦσαν νά συγκρατήσουν τὰ δάκρυα τους. Ἀνείπωτη θλίψη καί ὀργή γιά τό ἀνοσοιούργημα.

3. Ἡ καταπάτηση περιουσιῶν τῶν Ἑλλήνων στήν πόλη τῆς Χιμάρας καί στά παράλια τῶν χωριῶν της. Οἱ Ἄλβανοι ἐπιβουλεύονται τίς ἰδιοκτησίες τῶν Ἑλλήνων σέ ὀλόκληρη τήν περιοχή τῆς Χιμάρας, μέ τό πρόσχημα τῆς δῆθεν τουριστικῆς ἀνάπτυξης. Ὁ πρωθυπουργός Ἐντι Ράμα στοχοποίησε τοὺς Χιμαριῶτες, γιὰτί γνωρίζε τήν ἀδούλωτη ψυχὴ τους. Στόχος, ἓνας καί μοναδικός: Νά ἀπομονώσουν ἢ νά ἀπομακρύνουν τοὺς κατοίκους, ὥστε ἀπερίσπαστοι νά ἐπιδοθοῦν στόν ἀφανισμό τοῦ ἐλληνικοῦ στοιχείου.

Ἄγχος γιά τοὺς Ἄλβανούς ἡγέτες ἡ Χιμάρα, γι' αὐτό καί ὁ ἀδυσώπητος πόλεμος κατά τῶν Χιμαριωτῶν. Ἀπό τότε πού ἰδρύθηκε τό ἄλβανικό κράτος οἱ ἄλβανικές κυβερνήσεις ἀρνήθηκαν τήν παρουσία κατοίκων ἐλληνικῆς καταγωγῆς. Μέ ἀπεγνωσμένες προσπάθειες ἐπεδίωξαν νά ἐξαφανίσουν ἐκεῖνες τίς φωνές πού μιλοῦσαν γιά ἐλληνική μειονότητα. Μιά τέτοια προσπάθεια ἀπέτυχε. Τό φρόνημα τῶν Χιμαριωτῶν δέν κάμπτεται. Εἶναι καί θά παραμείνουν Ἕλληνες.

Μέ ὄση σκληρότητα καί ἄν φέρονται οἱ Ἄλβανοί, οἱ Χιμαριῶτες δέν πρόκειται νά ὑποκύψουν. Γνωρίζουν νά κρατοῦν πολύ ψηλά τή σημαία τῆς καταγωγῆς τους.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΙΣΤΗ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

Κωνσταντίνος Χολέβας – Πολιτικός Επιστήμων

Στις 13 Οκτωβρίου 1904 σκοτώθηκε το παλληκάρι. Ο θάνατος του αφύπνισε τον Έλληνισμό. Ο Μακεδονομάχος Παύλος Μελάς με το ψευδώνυμο Μίκης Ζέζας (από τα όνόματα των παιδιών του Μιχαήλ και Ζωής) φονεύθηκε από τουρκικό βόλι στο χωριό Στάτισσα της Καστοριάς. Το χωριό σήμερα λέγεται Μελάς και δεν πρέπει να συγχέεται με την Σιάτισσα της Κοζάνης.

Ο Παύλος ήταν γεννημένος στη Μασσαλία από οικογένεια με καταγωγή από την Ήπειρο. Ζούσε στην Αθήνα και αποφοίτησε από τη Σχολή Ευελπίδων ως Ανθυπολοχαγός του Πυροβολικού. Το 1904 μπήκε τρεις φορές ως έθελοντής στην τουρκοκρατούμενη Μακεδονία για να βοηθήσει τον έντοπο Έλληνικό πληθυσμό στον διμέτωπο αγώνα έναντι των Οθωμανών κατακτητών και των Βουλγάρων κομιτατζήδων, οι οποίοι επιδίωκαν να διαδεχθούν τους Οθωμανούς.

Ο Παύλος Μελάς έλαβε έλληνορθόδοξη ανάτροφη από τους γονείς του. Η Ορθόδοξη Χριστιανική Πίστη ήταν το μυστικό όπλο του. Οι σπουδαίοι άνθρωποι και στον πόλεμο και στην ειρήνη βασίζονται κυρίως στα πνευματικά όπλα. Ο Παύλος δείχνει τη Χριστιανική φλόγα της καρδιάς του στις επιστολές που στέλνει στη γυναίκα του Ναταλία Δραγούμη. Ο πατέρας της Στέφανος έγινε Πρωθυπουργός και ο αδελφός της Ίων υπήρξε ο ίδιων νούς όλου του Μακεδονικού Αγώνος ως διπλωμάτης και συγγραφέας.

Θά παραθέσω όρισμένα χαρακτηριστικά αποσπάσματα από τις επιστολές του Παύλου προς τη Νάτα (Ναταλία), όπως δημοσιεύονται στο βιβλίο της Ναταλίας Μελά «Παύλος Μελάς», εκδόσεις Δωδώνη, Αθήνα – Γιάννενα 2002.

Τό 1897 ο Παύλος Μελάς έλαβε μέρος ως νεαρός αξιωματικός στον λεγόμενο «άτυχη» έλληνοτουρκικό πόλεμο. Πράγματι υποχωρήσαμε στο πεδίο της μάχης, αλλά στο διπλωματικό πεδίο κερδίσαμε την Αυτόνομία της Κρήτης. Γράφει ο ήρωας από τη Λάρισα, την Κυριακή 6 Απριλίου 1897:

« Είπέ εις την μητέρα μου ότι μετάλαβα και ότι ή συνειδήσις μου είναι ήσυχη. Τι τά θέλεις; Η θρησκεία μās διδει πολλήν παρηγορίαν και θάρρος. Άλλωστε χάρις εις

αυτήν έλυτρώθη και θά λυτρωθῆ καθ' όλοκληρίαν ό τόπος μας» (σελ. 97).

Μετά τή συνθηκολόγησις ο Παύλος παρέμεινε στη Θεσσαλία μαζί με μία συνεργάτιδα τῆς βασιλισσας Όλγας για να καταγράψουν πόσοι ναοί καταστράφηκαν από τους Τούρκους στον πόλεμο και πόσοι μπορούν να επιδιορθωθουν.

**«Είπέ εις την μητέρα μου ότι μετάλαβα και ότι ή συνειδήσις μου είναι ήσυχη. Τι τά θέλεις; Η θρησκεία μās διδει πολλήν παρηγορίαν και θάρρος. Άλλωστε χάρις εις αυτήν έλυτρώθη και θά λυτρωθῆ καθ' όλοκληρίαν ό τόπος μας»
Παύλος Μελάς**

Γράφει στη σύζυγο του τον Ιούλιο του 1898:

« Έν πρώτοις όλαί αι εκκλησiai του Τυρνάβου (16) πλην δύο φέρουν τά ίχνη τῆς βαρβαρότητος και άγριότητος των Τούρκων. Όλοι σχεδόν αι εικόνες είναι κατεστραμμένοι. Επίσης και οι επιτάφιοι και αι κολυμβήθραι και τά βιβλία. Δεν υπάρχει καμία εικών του Χριστού με τους όφθαλμούς άβλαβεις... Φαντάσου την Μεγάλην Πέμπτην τί θά αισθανθουν οι Χριστιανοί όταν ιδουν τον Έσταυρωμένον χωρίς μάτια;» (σελ. 162).

Τόν Ιούλιο του 1904 ο Παύλος έχει πλέον στρατευθεί έθελοντικά στον αγώνα για τή στήριξη του Έλληνισμού τῆς Μακεδονίας. Κρύβεται από τους Τούρκους και από τους Βουλγάρους επί αρκετές ημέρες στο Έπισκοπεϊό τῆς Κοζάνης, τό όποιο υπάρχει και σήμερα ανακαινισμένο. Εκεί συναντά πολιτικούς και οικονομικούς υποστηρικτές του Αγώνος από την Κοζάνη, τή Σιάτισσα, τά Γρεβενά, τό Βογατσικό (πατρίδα του πεθερού του), τήν Εράτυρα (Σέλιτσα) κ.α. Τους μιλά ως εξής:

«Επειδή πάντοτε κατά τους άγώνες του Έθνους μας προίστατο ή Εκκλησία, έτσι τώρα, πρό πάντων όταν κατ' αυτής στρέφονται κυρίως αι επιθέσεις των έχθρών

μας, πρέπει και πάλι ή Εκκλησία να προστατεύη τον αγώνα διά τήν συνεννόησιν προς άλλήλους και τήν αλληλοβοήθειαν» (σελ. 290- 291). Πράγματι ο αγώνας τότε είχε και εκκλησιαστικό χαρακτήρα, διότι οι Βούλγαροι είχαν αποσχισθεί άντικανονικά από τό Οικουμενικό Πατριαρχείο και δημιούργησαν τή σχισματική Έξαρχια.

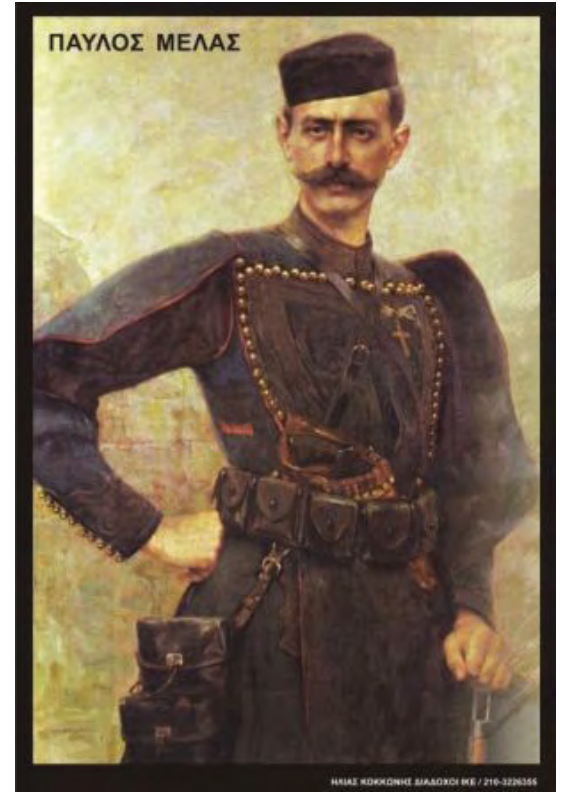
Στις 28 Αύγουστου 1904, λίγο πριν εισέλθει στη Μακεδονία μαζί με τους ένόπλους συναγωνιστές του για τρίτη και τελευταία φορά, γράφει στη Ναταλία από τή θέση Μακροβούνι (μεταξύ Καλαμπάκας και Γρεβενών) τά εξής:

« Άκούσαμε τον έσπερινόν πρώτα και κατόπιν μās μετέλαβεν ο γέρων χωρικός ιερεύς τῆς μονῆς. Ουδέποτε με τόσην κατάνυξιν μετέλαβα. Ό νούς μου διαρκώς έστρέφετο προς Εκείνον, ο όποιος χάριν ήμών και τῆς θείας θρησκείας Του υπέστη τό μαρτύριον. ... Τόν έλάτρευσα διά τήν θρησκείαν Του και τον εθαύμασα διά τήν θυσίαν Του. ... Αισθάνομαι τώρα ισχυρός, γενναίος και καλύτερος» (σελ. 331).

Χαίρεται όταν διαπιστώνει τό έλληνικό και ορθόδοξο φρόνημα των Μακεδόνων. Γράφει στη Ναταλία από τό Ζέλοβο (σήμερα Άνταρτικό) τῆς Φλώρινας στις 21 Μαρτίου 1904:

« Αί γυναίκες ιδίως έχουν φοβερά άνεπτυγμένον τό αίσθημα τό έλληνικό και ορθόδοξον. Η χαρά και ο ένθουσιασμός τῆς παπαδιάς μας δεν περιγράφεται... Όταν περίπου 150 κομίται (κομιτατζήδες) έπλησισαν τό χωριό, αυτή πρώτη με τον παπα της και τον Ναούμ Άνδρέου έβγήκεν πρώτη επί κεφαλῆς του χωριού προς άπόκρουσιν των κομιτών» (σελ. 255).

Ο Ύμνος εις τήν Έλευθερίαν του Διονυσίου Σολωμού, ποίημα που μεταδίδει Χριστιανική Πίστη και έλληνική αγωνιστικότητα, ένέπνεε διαρκώς τον Παύλο. Γράφει από τό Ζουπάνι (Πεντάλοφο Κοζάνης) στις 4 Σεπτεμβρίου 1904, δηλαδή ένα

μήνα πριν από τον θάνατο του:

«Κατόπιν διαβάζω τον Έλληνικόν Ύμνον του Σολωμού και κοιμούμαι όλιγον» (σελ. 355).

Με την Ορθόδοξη Πίστη και τις αξίες του Έλληνισμού γαλουχήθηκαν οι αγωνιστές του 1904- 1908. Έτσι έσωσαν τή Μακεδονία από τον Οθωμανικό ζυγό και από τις επιδιώξεις τῆς Βουλγαρικής Έξαρχίας και από τους Κομιτατζήδες τῆς Έσωτερικής Μακεδονικής Έπαναστατικής Οργανώσεως (ΕΜΕΟ= VMRO). Ο άγνός Ανθυπολοχαγός του Πυροβολικού Παύλος Μελάς φονεύθηκε, όπως προαναφέραμε, στις 13 Οκτωβρίου 1904 από τουρκικό άποσπασμα κατόπιν καταδόσεως από τον κομιταζή Μήτρο Βλάχο. Τόν έκλαψαν οι συναγωνιστές του και οι γυναίκες τῆς Στάτισσας. Τήν Εξόδιο Άκολουθία έτέλεσε ο Μητροπολίτης Καστοριάς Γερμανός Καραβαγγέλης, πρωτεργάτης τῆς έθνικής προσπάθειας.

Σήμερα ο Παύλος και ή σύζυγος του Ναταλία αναπαύονται έν ειρήνη στο παρεκκλήσιο των Ταξαρχών δίπλα στο Μητροπολιτικό Μέγαρο τῆς Καστοριάς. Του όφειλουμε πολλά. Άς μιλήσουμε στα παιδιά μας για τον Παύλο Μελά και τά Έλληνορθόδοξα ιδανικά του.

Τί συμβαίνει με την εφαρμογή του Πρωτοκόλλου της Κέρκυρας και τον Έλληνισμό της Βορείου Ήπειρου;

Γράφει ο Αντιστράτηγος (ε.α.) Αντώνης Βασιλείου* για το militaire.gr

Συμπληρώθηκαν 109 χρόνια από την υπογραφή του Πρωτοκόλλου της Κέρκυρας και ακόμη το Βορειοηπειρωτικό ζήτημα εκκρεμεί, όταν τα άλλα δύο ζητήματα είχαν αίσιο τέλος. Το Αυστριακό λύθηκε το 1955 με την ουδετερότητα της και το Γερμανικό το 1991 με την ένωση των δύο Γερμανιών.

Το Πρωτόκολλο υπογράφηκε στην Κέρκυρα στις 17 Μαΐου 1914, ανάμεσα στην Αλβανική κυβέρνηση, την οποία εκπροσωπούσε ο πρίγκιπας Wied (Vidi I) και του Γεωργίου Χρηστάκη – Ζωγράφου, προέδρου της «Αυτόνομης Δημοκρατίας της Βορείου Ήπειρου». Με την συνυπογραφή αυτή, τερματίστηκαν οι ένοπλες συγκρούσεις ανάμεσα στην Αλβανική χωροφυλακή και τους Ίερούς Λόχους της Β/Η και παραχωρήθηκε αριθμός δικαιωμάτων και προνομίων στον Έλληνικό τοπικό πληθυσμό της Βορείου Ήπειρου.

Οι Πρόεδροι των Μεγάλων Δυνάμεων ανήγγειλαν στην Ελλάδα ότι οι κυβερνήσεις των εγκρίνουν το Πρωτόκολλο και η Αλβανική κυβέρνηση αποδέχτηκε την συμφωνία και απέδωσε το επίσημο έγγραφο του πρωτοκόλλου στις 23 Ιουνίου 1914 στην αυτόνομη κυβέρνηση της Βορείου Ήπειρου.

Η περιοχή της Βορείου Ήπειρου απέκτησε επίσημα την αυτονομία της υπό την αιγίδα του πρίγκηπα Vidi I της Αλβανίας, με δικαιώματα μεταξύ των οποίων:

1. Στρατολόγηση αυτοχθόνων στην χωροφυλακή.
2. Απαγόρευση παραμονής στρατιωτικών μονάδων αποτελούμενων από μη ντόπιους στην περιοχή, παρά μόνο σε περίπτωση πολέμου ή επανάστασης.
3. Διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στα σχολεία, αν και στις τρεις πρώτες τάξεις η αλβανική θα διδασκονταν παράλληλα με την ελληνική.
4. Θρησκευτική διδασκαλία μόνο στα ελληνικά.

Ο Έλευθεριος Βενιζέλος παρακίνησε τον Ζωγράφο να επικυρώσει όσο το δυνατόν ταχύτερα τους όρους του Πρωτοκόλλου χωρίς να προβάλει επιπλέον αξιώσεις. Η κυβέρνηση της Β/Η από την πλευρά της αξίωσε να εγκριθούν και να έγγραψουν για το Πρωτόκολλο οι Μεγάλες Δυνάμεις. Τελικά την 1η Ιουνίου 1914 το επικύρωσαν με εξαίρεση τους εκπροσώπους της Χειμάρρας, οι οποίοι επέμεναν υπέρ της ένωσης με την Ελλάδα με το σύνθημα «Ένωσις ή θάνατος». Λίγες μέρες αργότερα η Αλβανική κυβέρνηση αποδέχτηκε οριστικά την συμφωνία και απέδωσε το επίσημο έγγραφο του πρωτοκόλλου στις 23 Ιουνίου 1914 στην αυτόνομη κυβέρνηση.

Όμως, πριν τεθεί σε εφαρμογή, κη-

ρύχθηκε ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος (Αύγουστος 1914) και παρόλο που το Πρωτόκολλο δεν αναίρεθηκε ποτέ από κάποια μεταγενέστερη συνθήκη, μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο και μέχρι σήμερα ουδέποτε εφαρμόστηκε.

Στις 17 Δεκεμβρίου 1913 είχε υπογραφεί το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας από τις Μεγάλες Δυνάμεις και πιο συγκεκριμένα την Αγγλία, τη Γαλλία, την Αυστρία, τη Γερμανία, την Ιταλία και τη Ρωσία βασιζόμενες αποκλειστικά στο κριτήριο της γλώσσας όσον αφορά στα σύνορα της νεοσύστατης Αλβανίας. Έτσι υπό τις πιέσεις της Ιταλίας και της Αυστρίας, παραχωρήθηκαν στην Αλβανία, το Άργυροκάστρο, το Δέλβινο, ή Κορυτσά, το Λεσκοβίκι και η Πρεμετή.

Στις 14 Οκτωβρίου 1914 οι Μεγάλες Δυνάμεις ζήτησαν από την Ελλάδα να ανακαταλάβει την Β/Η και στην περίπτωση συμμετοχής της Ελλάδας σε Παγκόσμιο Πόλεμο με το μέρος τους τότε η ένσωμάτωση της Βορείου Ήπειρου στην Ελλάδα θα ήταν πλέον οριστική. Η Ελλάδα εισηγήθηκε στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο τον Ιούνιο του 1917 χωρίς να εκμεταλλευτεί την υπόσχεση των Μεγάλων Δυνάμεων για ανακατάληψη της Β/Η.

Στον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο και συγκεκριμένα κατά τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο (1940-41), η Ελλάδα απέλευθέρωσε τη Β/Η, πλην όμως η γερμανική κατοχή που έπακολούθησε, ματαίωσε την ένσωμάτωση της στη μητέρα Ελλάδα. Όταν στις 17 Μαΐου 1914 υπογράφονταν το «Πρωτόκολλο της Κέρκυρας», που επικύρωνε τον Αυτόνομο Αγώνα των Ήπειρωτών της Β/Η, κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί ότι αυτό το ανελεύθερο καθεστώς της Αλβανίας θα έφθανε και θα ξεπερνούσε τα εκατό χρόνια.

Οι Χειμαρριώτες που δεν αναγνώρισαν το «Πρωτόκολλο της Κέρκυρας» και στη συνέχεια το 1946 αρνήθηκαν να αναγνωρίσουν το κομμουνιστικό καθεστώς του Ενβέρ Χότζα, τιμωρήθηκαν με την «στέρηση» της ελληνικής εθνικότητας τους. Τελικά όχι μόνο οι Χειμαρριώτες, αλλά και όλοι οι Ήπειρώτες της Β/Η έχασαν τα πάντα, κυρίως δέ την ορθόδοξη χριστιανική πίστη τους, όταν τον Νοέμβριο 1967 η Αλβανία ανακηρύχθηκε επίσημα ως το πρώτο άθεο κράτος στον κόσμο.

Με τις φοιτητικές κινητοποιήσεις στο τέλος του 1990 και το άνοιγμα των συνόρων άρχες του 1992, κατέρρευσε το κομμουνιστικό καθεστώς και γκερεμιστήκαν τα ηλεκτροφόρα συρματοπλέγματα, που έζωναν την Χώρα, πλην όμως οι συνθήκες εντός της χώρας μέχρι και σήμερα ελάχιστα έχουν βελτιωθεί. Από τη μία μεριά υπάρχει ο μισελληνισμός των Αλβανών, που προβαίνουν σε συχνές

έκδηλώσεις κατατρομοκρατήσεως και ενέργειες κατά των περιουσιών των Ήπειρωτών της Β/Η, ενώ απ' την άλλη μεριά βλέπουμε την απόλυτη αδιαφορία της Έλληνικής Πολιτείας για την οριστική προστασία της. Αν δε είχε γίνει ο τιτάνιος αγώνας του Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτισης κυρού Σεβαστιανού, το Βορειοηπειρωτικό ζήτημα θα ήταν θαμμένο στα χρονικά τουλάχιστον της ιστορίας και ένδεχομώς να είχε ξεχαστεί.

Η Αλβανία ενώ επιδιώκει την είσοδο της στην οικόγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν σέβεται την υπογραφή της όχι μόνο στο πρωτόκολλο της Κέρκυρας, αλλά και στην συμφωνία για την ΑΟΖ το 2009, ενώ η Ελλάδα άδικαιολόγητα αφήνει να διολισθαινει το θέμα στη λήθη, ενεργώντας μάλιστα μονόπλευρα υπέρ της Αλβανίας.

Παρά του ότι το Πρωτόκολλο της Κέρκυρας και τα δικαιώματα της Έλληνικής Έθνικης Μειονότητας ουδέποτε εφαρμόστηκαν από το αλβανικό καθεστώς και παρά της μη εισέτι άρσης της έμπολέμου καταστάσεως Ελλάδος – Αλβανίας, η Έλληνική κυβέρνηση το 1992 άνοιξε τα σύνορα με τη γείτονα χώρα και έτσι στήριξε την οικονομία της και έμμέσως την επιβίωση του άυταρχικού καθεστώτος της Αλβανίας.

Το Βορειοηπειρωτικό ζήτημα παραμένει εκκρεμές στο συμβούλιο των ύπουργών των Έξωτερικών

των τεσσάρων νικητριών Δυνάμεων (ΗΠΑ, τ. Σοβιετικής Ένωσης, Βρετανίας και Γαλλίας). Όπως είναι γνωστό στο Παρίσι το 1946 πραγματοποιήθηκε η Διάσκεψη των τεσσάρων νικητριών Δυνάμεων. Στο συμβούλιο των ύπουργών των Έξωτερικών και πάλι δεν ίκανοποιήθηκε το αίτημα της Ελλάδος και η Βόρειος Ήπειρος παρέμεινε στην αλβανική επικράτεια. Δεν υπάρχει καμιά άλλη μεταπολεμική διεθνής πράξη που να κατοχυρώνει νομικά το γεγονός ότι η Βόρειος Ήπειρος παραμένει τμήμα της Αλβανίας.

Η μεθοριακή γραμμή μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας ύφίσταται μόνο de facto και όχι de jure και το Βορειοηπειρωτικό ζήτημα εξακολουθεί να παραμένει άνοιχτο ήθικά και νομικά.

Η Αλβανία ενώ επιδιώκει την είσοδο της στην οικόγένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν σέβεται την υπογραφή της όχι μόνο στο πρωτόκολλο της Κέρκυρας, αλλά και στην συμφωνία για την ΑΟΖ το 2009, ενώ η Ελλάδα άδικαιολόγητα αφήνει να διολισθαινει το θέμα στή λήθη, ενεργώντας μάλιστα μονόπλευρα υπέρ της Αλβανίας. Χτυπητό παράδειγμα ο ΥΠΕΞ της Ελλάδος το 2014 ο οποίος διαβεβαίωσε χωρίς προαπαιτούμενα τον Έντι Ράμα, ότι η άποκτηση του καθεστώτος ύποψήφιας χώρας για την Αλβανία, κατά τη διάρκεια της Έλληνικής Προεδρίας της ΕΕ, άποτελεί βασική προτεραιότητα της προεδρίας.

Η οριστική επίλυση του Βορειοηπειρωτικού ζητήματος θέλει ήγεσία με Άρετή και Τόλημη όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στους Ήπειρώτες της Β/Η, ή όποια δυστυχώς δεν υπήρξε ούτε υπάρχει στον άπαιτούμενο βαθμό.

** Ο Αντώνης Βασιλείου είναι Αντιστράτηγος (εα), Διπλωματούχος Πολιτικός Μηχανικός, MSc Έπιχειρησιακός Έρευνητής, τ. Σύμβουλος ΟΑΣΕ επί Συμβατικών Έξοπλισμών και τ. Μελετητής των Συστημάτων Διοικήσεως και Έλεγχου Πληροφοριών του ΝΑΤΟ*

Μοσχόπολη, ή... Άθήνα επί Τουρκοκρατίας!

Γράφει ο ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ στην Εφημερίδα «Πρωινός Λόγος» Ίωαννίνων (25.5.2023)

Σέ μικρή απόσταση από την Κορυτσά και τη λίμνη της Αχρίδας, στα δυτικά, βρίσκεται η Μοσχόπολη. Η Μοσχόπολη, για αιώνες, υπήρξε το μεγαλύτερο Πνευματικό Κέντρο στα χρόνια της Τουρκοκρατίας. Η Μοσχόπολη ανήκει στην Ήπειρο και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της, εδώ και δεκατέσσερις αιώνες.

Σήμερα η πόλη της Μοσχόπολης είναι τελείως άγνωστη, όμως, άλλοτε έφτασε σε τέτοια οικονομική και πνευματική ακμή, ώστε να ονομάζεται «Αί Άθηναι της Τουρκοκρατίας». Οι κάτοικοι της πόλης διέπρεψαν σε όλους τους τομείς, ώστε να θαυμάζει κανείς την δραστηριότητα και ενεργητικότητα τους. Σήμερα, στη θέση της ανθηράς πόλης, βλέπει κανείς σωρούς από πέτρες, έρειπωμένες εκκλησίες και ταπεινά σπίτια. Σήμερα τίποτε δεν δείχνει ότι σ' αυτόν τον τόπο άνθισαν τὰ ελληνικά γράμματα και ο ελληνικός πολιτισμός. Είναι άγνωστο πότε ιδρύθηκε η Μοσχόπολη. Η πόλη μάλλον ιδρύθηκε μεταξύ

Ο Ίερός Ναός Αγίου Νικολάου Μοσχόπολης.

ξεπερνούσε τις εξήντα χιλιάδες. Κατά τον ιστορικό Κούμα ο πληθυσμός της πόλης κατά την εποχή της ακμής της ανερχόταν σε σαράντα χιλιάδες.

Με το χρόνο η Μοσχόπολη έγινε το Κέντρο της εμπορικής Κίνησης στην Ήπειρο και συσώρευσε πλούτο χάρη στα караβάνια από βιοτέχνες και εμπόρους που διέσχίζαν την Βαλκανική. Η εύμερία της Μοσχόπολης οφείλεται και στην έλευθερία που παρείχαν οι Τούρκοι, γιατί και στη Μοσχόπολη υπήρχε ανεξάρτητη κοινότητα απαλλαγμένη από τον έλεγχο των πασάδων και των μπέηδων.

Κατά τους πρώτους αιώνες, από την ίδρυσή της, η πόλη κυβερνιόταν από 7 προύχοντες, οι οποίοι κατά τους παλιούς κώδικες ήταν οι εξής: Ο επί των εκκλησιών, επί των σχολείων, ο σούμπασης, ο επί των νερών, επί των παζαριών, της ασφάλειας, της είσπραξης των φόρων και τέ-

λος ο Πρόεδρος ή μεγάλος άρχοντας ή Τζουμπάς. Αργότερα το σύστημα τροποποιήθηκε και ελάμβαναν μέρος όλοι οι κάτοικοι.

Το Φεβρουάριο του 1713 συνέταξαν τον «κανονισμό», καταστατικό από 24 άρθρα, με τὰ όποια ρυθμιζόνταν τὰ εκκλησιαστικά και τὰ πολιτικά πράγματα της πόλης. Σημαντική ήταν και η συμβολή στην οικονομική ακμή της πόλης, η ίδρυση των συντεχνιών (Ρουφετιών). Οι συντεχνίες (υπόδηματοποιοί, χαλκοποιοί, ράπτες, κλπ.) ενίσχυαν τὰ σχολεία και τούς πάσχοντες.

Εκείνο, όμως, που βοήθησε στη φήμη της Μοσχόπολης ήταν η αγάπη των κατοίκων της στα γράμματα. Διακρίνονταν για την αγάπη τους στην Παιδεία και τον ζήλο για την ίδρυση σχολείων και εκκλησιών. Στα μέσα του 17ου αιώνα ιδρύθηκε η πρώτη σχολή. Είναι γνωστή στην ιστορία των ελληνικών γραμμάτων ως «Ελληνικόν Φροντιστήριον».

Επειδή ο αριθμός των μαθητών αύξανε συνεχώς και δεν έπαρκοῦσε για τὴ στέγασή τους, αποφασίστηκε τὸ 1750 ἡ ανέγερση τῆς «Νέας Ἀκαδημίας» ὅπως ονομάστηκε. Τὸ μέγαρο τῆς Νέας Ἀκαδημίας διέθετε 40 κοιτῶνες καὶ αἰθουσες διδασκαλίας.

Εκτός από τὴν Ἀκαδημία οἱ Μοσχοπολίτες ἴδρυσαν τὸ

Ὀρφανοδοικητήριον ὡς «Προπαιδευτήριον τῆς Ἀκαδημίας». Οἱ Μοσχοπολίτες δὲν ἀρκέστηκαν σ' αὐτὰ. Βλέποντας τὸν ζήλο γιὰ τὴν παιδεία τῶν νέων παιδιῶν, πού φοιτοῦσαν στὰ σχολεία τους, ἴδρυσαν «Τυπογραφεῖο» γιὰ νὰ ἐκτυπῶνται βιβλία πρὸς χρῆση τῶν μαθητῶν. Τὸ τυπογραφεῖο αὐτὸ τῆς Μοσχόπολης εἶναι τὸ δεύτερο τυπογραφεῖο, πού ἱδρύθηκε στὴν Τουρκοκρατούμενη Ἑλλάδα, μετὰ ἀπὸ τὸ πρῶτο τυπογραφεῖο πού ἱδρύθηκε στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ 1627 ἀπὸ τὸν Βορειοηπειρωτὴ Πατριάρχη Κύριλλο Λούκαρη. Ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο τῆς Μοσχόπολης ἐκδόθηκαν πολλὰ βιβλία με ποικίλο περιεχόμενο.

Οἱ Μοσχοπολίτες ἐπλούτισαν τὴν πόλη τους καὶ μὲ μεγάλη βιβλιοθήκη, πού εἶχε, ἐκτός ἀπὸ βιβλία, καὶ πολὺτιμα χειρόγραφα. Στὴν Ἀκαδημία τῆς Μοσχόπολης βᾶση τῆς διδασκαλίας ἦταν ἡ ἀρχαία ἐλληνικὴ γλῶσσα, ἡ θεολογία καὶ ἡ φιλοσοφία. Ἀργότερα προστέθηκαν μαθηματικά, φυσικὴ, κλπ.

Σὲ μεγάλη ἀκμὴ ἔφτασε ἡ Ἀκαδημία στὰ μέσα τοῦ 18ου

αἰῶνα, ὅταν διευθυντὴς ἦταν ὁ μεγάλος διδάσκαλος Θεόδωρος Καβαλιώτης ὁ Μοσχοπολίτης, μαθητὴς τοῦ Ευγενίου Βούλγαρη.

Ἡ οικονομικὴ καὶ πνευματικὴ ἀνάπτυξη τῆς Μοσχόπολης βοήθησε πολὺ καὶ στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ξυλογλυπτικῆς καὶ τῆς χρυσοχοίας. Ἡ πόλη κοσμήθηκε με ὠραίους καὶ μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, οἱ ὁποῖοι ξεπερνούσαν τούς εἰκοσι. Πολὺ ὠραία ἦταν καὶ ἡ μονὴ τοῦ Προδρόμου τοῦ τοῦ Βαπτιστοῦ. Ἡ Μοσχόπολη, ἡ ὁποία εἶχε φτάσει σὲ τέτοια ἀνθηρὴ κατάσταση, ἐξήγειρε τὸ μῖσος τῶν Τουρκαλβανῶν. Ληστρικὲς συμμορίες, πού ξεκινούσαν ἀπὸ γειτονικὲς περιοχές, ἄρχισαν τὸ καταστρεπτικὸ τους ἔργο ληστεύοντας τὰ караβάνια με τὰ ἐμπορεύμα-

τα πού ἔρχονταν ἀπὸ τὴ Βενετία καὶ τὴν Αὐστρία καὶ σκοτώνοντας τούς ἐμπόρους.

Ὁ φόβος καὶ τρόμος ἄρχισε νὰ ἐπιπλώνεται στὴν πόλη καὶ ἡ μοιραία μέρα τῆς καταστροφῆς δὲν θὰ βραδύνει νὰ ἔρθει.

Επειδὴ δὲν μπόρεσαν νὰ ταπεινώσουν τὴν Μοσχόπολη, παρόλες τὶς ληστρικὲς ἐπιδρομές καὶ τούς φόνους, συνεννοήθηκαν με τούς ἀγάδες τῆς Μουζακιάς καὶ τοῦ Ελμπασάν καὶ ἐπέβαλαν στὴν πόλη σκληροὺς φόρους, ἐξαιτίας τῶν ὁποίων ἄρχισε νὰ κλονίζεται ἡ Μοσχόπολη οικονομικά.

Τὸ μεγαλύτερο πλήγμα ἐναντίον τῆς Μοσχόπολης συνέβη μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Ορλώφ. Οἱ Μοσχοπολίτες ἔστειλαν στὴ Μάνη, ἡ ὁποία εἶχε παρασυρθεῖ στὴν ἐπανάσταση, χρηματικὰ ποσά. Μετὰ τὴν ἀποτυχία τῆς ἐπανάστασης ὁ σουλτᾶνος ἀπέστειλε στὴν Πελοπόννησο ἀλβανικὰ στίφη, τὰ ὁποία, ὅπου πέρασαν, ἔσπειραν τὸν ὄλεθρο καὶ τὴν καταστροφή.

Μετὰ τὴν καταστροφὴ τῆς Πελοποννήσου οἱ ἀλβανικὲς ὀρδὲς στράφηκαν ἐναντίον τῆς Μοσχόπολης, γιὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τούς Μοσχοπολίτες γιὰ τὴ συμμετοχὴ τους στὸ Κίνημα τοῦ Ορλώφ. Ἐπιτέθηκαν ἐναντίον τῆς πόλης καὶ γιὰ τρεῖς μέρες τὴν λεηλατοῦσαν. Σπίτια, ναοὶ καὶ μοναστήρια πυρπολήθηκαν. Δὲν σεβάστηκαν

Ἡ ἱστορικὴ Ἱερά Μονὴ Αγίου Ἰωάννου Προδρόμου στὴ Μοσχόπολη

1330 -1380. Ἡ ἀκμὴ τῆς πόλης ἀρχίζει σχεδὸν ἀπὸ τὸ 1500, τὴν ἐποχὴ πού οἱ κάτοικοι τῆς ἀποτελοῦνταν ἀπὸ Ἡπειρώτες, Μακεδόνες, Κουτσόβλαχους καὶ Θεσσαλοὺς. Πρὶν ἀπὸ τὸ 1500 ἡ πόλη ἦταν ἓνας ἄσημος οἰκισμὸς ἀπὸ ποιμένες, καθὼς ἀναφέρει ὁ Γρηγόριος Κωνσταντάς: «Πρωτύτερα ἡ πόλις δὲν ἦταν τίποτε. Οἱ Βοσκοπολίτες ἔχουν ἓκ παραδόσεως πῶς ἦταν μόνον δεκαεξὲς καλύβαι βοσκῶν, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καὶ ὠνομάσθη Βοσκόπολις».

Πολλοὶ ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ πόλη πῆρε τὸ ὄνομα τῆς ἀπὸ κάποιον ἰδιοκτήτη τῆς, πού ὀνομαζόταν Μόσχος. Ἡ ἐπικρατέστερα ἄποψη εἶναι ὅτι τὸ ὄνομα τῆς πόλης προέρχεται ἀπὸ τὴν ἀρχικὴ λέξη Βοσκόπολις, κατὰ παραφθορὰ ἢ κατ' εὐφημισμὸ, ἐγίνε Μοσχόπολις. Γιὰ τὸν πληθυσμὸ τῆς πόλης δὲν ἔχουμε ἀκριβεῖς πληροφορίες. Ὁ Πουκεβίλ, ὁ Σακελλαρίδης, ὁ Κουτσονίκας καὶ ἄλλοι βεβαιώνουν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Μοσχόπολης

Ἡ Μοσχόπολη σήμερα. Τίποτα δὲν θυμίζει τὸ παλιὸ τῆς μεγαλειό.

τίποτε. Οἱ κάτοικοι, ὅσοι σώθηκαν ζήτησαν καταφύγιο σὲ ἄλλες χώρες. Ἡ καταστροφὴ τῆς πόλης ἐγίνε στὶς 23 Ἰουνίου 1769, ὅπως ἀναγράφεται στὸν κώδικα τῆς Ἱεράς Μονῆς Προδρόμου: «ΛΨΩΘ, Ἰουνίου 24. Οὐ δὲ ὀβολὸς ἐσυνάχθη ἐπειδὴ ἡ περιώνυμος Μοσχόπολις κατεχαλάσθη καὶ παντελῶς ἠφανίσθη».

Καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴ ἡ πόλη ἄρχισε καὶ πάλι νὰ συνέρχεται ἀπὸ τὸ φοβερὸ πλήγμα. Δυστυχῶς, ἀργότερα, μετὰ τὴν ίδρυση τοῦ ἀλβανικοῦ κράτους, οἱ Τουρκαλβανοὶ συνέχισαν τὸ θεάρεστο ἔργο τους. Τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1916 ἡ πόλη καταστράφηκε ὀλοσχερῶς ἀπὸ ἀλβανικὰ στίφη τοῦ λήσταρχου Σαλή Μπούκα. Σήμερα στὴ θέση τῆς λαμπρῆς πόλης ὑπάρχει ἓνα μικρὸ ὀμώνυμο χωριό.

Νέο βιβλίο Τηλέμαχου Λαχανά

“ΦΑΚΕΛΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ”

“**Α**ν το 1821 συμβολίζει την άπαρξή της ανάστασης του γένους, μετά από 400 χρόνια δουλείας υπό τον τουρκικό ζυγό, το 1912 συμβολίζει την ολοκλήρωση (μέν) της ανάστασης, αλλά και τον ανεπιτρεπτο και άδικαιολόγητο τεμαχισμό μέρους της Επικράτειάς του, κατά τρόπο το μεγαλύτερο κομμάτι του τεμαχισμού να δοθεί ως «προίκα» σε διπλανό κράτος, το οποίο (έστω και αν αναμένονταν) θα γίνονταν πιστός σύμμαχος στα σχέδια του (υποτιθέμενου) μεγαλοϊδεατισμού. Αυτό επιχείρησε να αποδείξει ο Τηλέμαχος Λαχανάς, στο νέο βιβλίο του, «ΦΑΚΕΛΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ», που μόλις κυκλοφόρησε από το βιβλιοπωλείο ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ Έρμου 61, 54623-Θεσσαλονίκη, με την ευγενική χορηγία της ΣΦΕΒΑ.

Ο Τηλέμαχος, μαζί με το περιεχόμενο του προηγούμενου βιβλίου του, «ΕΛΛΑΔΑ! ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ

ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ-ΤΩΝ ΑΝΩ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΤΟΥ 1821», για πολλοστή φορά επιχειρεί να μάς υπενθυμίσει ότι δεν ήμαστε ούτε απόγονοι κολίγων, όπως μάς δίδασκαν (και συνεχίζουν) οι Άλβανοί, στά δικά τους σχολικά έγχειρίδια, ούτε θύματα των «Μεγάλων Δυνάμεων», όπως μάς έχει καταχωρίσει στην ιστορία της ή επίσημη Ελλάδα ...Δέν εξαρτάται από μένα ή άλλα-

γή «status quo» και ούτε είναι αυτόσκοπος του πονήματος στις συνθήκες που επιβιώνουμε σήμερα, αναφέρει ο Τηλέμαχος! Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε όμως, ότι μαθαίνοντας την αλήθεια θα απαλλαγούμε από τα «σλόγκαν», καθώς εδώ και 110 χρόνια ή ιστορία μάς έμπαίζει. Ήρθε ή ώρα να διεκδικήσουμε από την επίσημη Ελλάδα περί του Βορειοηπειρωτικού να ανασκευάσει την ιστορία της, ώστε για όσους παραμένουν στην ιδιαίτερη πατρίδα και για όσους μετοίκησαμε στην Ελλάδα, να έχουμε γνώση για το ποιές θα είναι οι σχέσεις με την Άλβανια και ποιές με την Ελλάδα, καθώς και οι υποχρεώσεις τους απέναντι μας, ώστε να τους υποδείξουμε να αλλάξουν στρατηγική. Άλλιώς πώς μπορούμε να εύημερήσουμε στά πάτρια εδάφη, εν άρμονία και ειρήνη με τους Άλβανούς και πώς στην Ελλάδα, όταν οι μέν μάς θεωρούν ως «γλωσσική μειονότητα» και οι δε, οι κυβερνήσεις της Ελλάδας, ως «άλλοδαπούς» ή «Άλβανούς»;

Και συνεχίζει επισημαίνοντας ότι, δέν είναι δυνατόν μετά από 110 χρόνια έμπαιγμών να συνεχίζουμε να μετρούμε θύματα, όπως τούς άειμνηστους Άριστοτέλη Γκούμα και Κωνσταντίνο Κατσίφα, μή υπολογίζοντας τις χιλιάδες θυμάτων που θυσιάστηκαν επί δικτατορίας και πρό δικτατορίας, για τα ίδια πιστεύω. Αυτά εν ολίγοις γιατί τά στοιχεία και οι αξιώσεις στο περιεχόμενο του πονήματος (αν και χωρίς υπερβολές) είναι τόσο στοιχειώδη, όπου κανείς άλλος δέν έπρόκειτο να προσπαθήσει. Έντούτοις πιστεύει ότι ήρθε ή ώρα ή πολιτική και ή τοπική μας έκπροσώπηση, επίσης ή διανοητική μας έκπροσώπηση, έχουν χρέος να άποχτήσουν τό βιβλίο από τό εν λόγω βιβλιοπωλείο, βάση του περιεχόμενου του όποιου όλοι όφείλουν να ανάλαβουν και τις εύθυνες τους!

Άπρόσμενος άναγνώστης!
 (άναδημοσίευση από arenadι.
 blogspot.com)

ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ

Στις άρχές Ιουνίου έγινε στο Μέγαρο της Έταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών, στα Ίωάννινα, ή παρουσίαση του βιβλίου του γνωστού Βορειοηπειρώτη Άγωνιστή κ. Εύαγ. Παπαχρήστου “Η Έθνική Έλληνική Μειονότητα στην Άλβανία”. Τήν εκδήλωση διοργάνωσε τό Ίδρυμα Βορειοηπειρωτικών Έρευνών, σε συνεργασία με την Περιφέρεια Ηπείρου και την Έταιρεία Λογοτεχνών και Συγγραφέων.

Τήν άναλυτική παρουσίαση του εν λόγω βιβλίου έκανε ο Καθηγητής της Νεωτέρας Ιστορίας του Πανεπιστημίου Ίωαννίνων κ. Νίκος Άναστασόπουλος, ό όποιος τόνισε ιδιαίτερα την ιστορική του άξια, άφου ό συγγραφέας είναι ένας άνθρωπος ό όποιος έζησε από πρώτο χέρι τά γεγονότα που καταγράφει.

Γιά τό βιβλίο μίλησε, επίσης, ό φιλόλογος – συγγραφέας κ. Χάρης Λεοντάρης, ό όποιος άναφέρθηκε στο ιστορικό της δημιουργίας του ζητήματος της Βορείου Ηπείρου, ενώ, καταλήγοντας είπε ότι οι Έλληνικές Κυβερνήσεις όφείλουν να άκολουθήσουν μια έξωτερική πολιτική πιό δυναμική και έπιθετική.

Χαιρετισμούς άπηύθυναν οι Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Άλ. Καχριμάνης, ό Δήμαρχος Ίωαννίνων, ό Γεν. Πρόξενος της Ελλάδος στο Άργυρόκαστρο κ. Δημ. Σαχαρίδης και ό πρ. Πρόεδρος της “ΟΜΟΝΟΙΑΣ” κ. Λεωνίδας Παππής. Τέλος, ό κ. Παπαχρήστου εύχαρίστησε όλους για την εκδήλωση και άναφέρθηκε στην Ίδρυση και την ιστορική πορεία της “ΟΜΟΝΟΙΑΣ”.

“B.B.”

ΑΠΕΒΙΩΣΕ Ο ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΛΑΖΑΡΟΥ, ΚΟΡΥΦΑΙΟΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΟΣ.

Πλήρης ήμερών και πατριωτικής έπισημονικής δραστηριότητας άπεβίωσε ό Ρωμανιστής Βαλκανιολόγος, πολυγραφότατος συγγραφέας, εύπατρίδης Άχιλλέας Λαζάρου, έπίτιμο μέλος του Όργανισμού για την διάδοση της Έλληνικής Γλώσσας (ΟΔΕΓ) και μέλος του Σωματείου Έλληνική Γλωσσική Κληρονομιά. Ύπηρέτησε επί σειρά έτών την Έπιτροπή Έθνικής Ένημερώσεως ως πρόεδρος της, εις την πολύτιμη δράση της, και άλλα έπιστημονικά έθνικά σωματεία, με διαλέξεις, όμιλίες στην Ελλάδα και τό έξωτερικό. Άφιέρωσε τόν εργώδη βίο του εις την έπιστημονική διερεύνηση και τεκμηρίωση των έθνικών θεμάτων της πατρίδος μας. Άθηντικός ένσαρκωτής της έθνικής αυτοσυνειδησίας, κατά τούς δυσχερείς καιρούς μας, άγωνίστηκε τόν άγώνα τόν καλόν στις έπιστημονικές κορυφές της “Πίνδου” των Βλάχων.

Έφημ. “ΕΣΤΙΑ”

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ “ΘΕΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ”...

Σύμφωνα με ελληνικούς κυβερνητικούς κύκλους, στις 11 Απριλίου 2023, ένας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα των προσφάτων εξελίξεων στις Έλληνοαλβανικές σχέσεις προστέθηκε, με την λειτουργία του Κοινοῦ Κέντρου Έπαφης Αστυνομικής και Τελωνειακής Συνεργασίας Ελλάδος – Αλβανίας, στην Κακαβιά.

Αν και με την Αλβανία – και ειδικά την περίοδο, που την ήγεσία της κατέχει ο Έντι Ράμα – ποτέ δεν μπορεί να είναι κανείς σίγουρος για το τι μέρα ζημερώνει. Όπως, επίσης, κανείς δεν μπορεί να αγνοήσει ή να παραγνωρίσει το “σφιχταγκάλισμα” του Ράμα με τον Τούρκο Πρόεδρο Έρντογάν...

Πρός το παρόν “μετράει” το καλό επίπεδο συνεργασίας, που φαίνεται να αναπτύσσεται μεταξύ των Κυβερνήσεων Ελλάδος- Αλβανίας, που κορυφώθηκε, μάλιστα, μετά την επίσκεψη, τον περασμένο Δεκέμβριο, του Έλληνα Πρωθυπουργού στην Χειμάρρα και στην Δερβιτσάνη. Έτσι, έπιστέγασμα της τρεχούσης θετικής προσεγγίσεως των δύο χωρών, απέτέλεσαν τα έγκαινα του Κέντρου Έπαφης, που έγιναν στην Κακαβιά, στις 11 Απριλίου 2023, από τον ύφυπουργό Προστασίας του Πολίτη κ. Έλευθέριο Οικονόμου και τον Αλβανό ύφυπουργό Έσωτερικών κ. Γιουλάν Χότζα. Το Κέντρο θα λειτουργήσει σε 24ωρη βάση, με την συμμετοχή αξ/κών από Ελλάδα και Αλβανία, με στόχο την από κοινού καταπολέμηση του διασυνοριακού εγκλήματος, δηλαδή της διακινήσεως ναρκωτικών και ανθρώπων.

“B.B.”

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΕΙΣ

Όπως καταγγέλθηκε, στα μέσα της Μεγάλης Έβδομάδος, από κύκλους των Βορειοηπειρωτών, καταπατήθηκε, για μια ακόμη φορά, από ιδιωτικά συμφέροντα, παραθαλάσσια έκταση, ή οποία αποτελεί περιουσία της Ι. Μονής Αγίου Γεωργίου Τσοούκας, στα Έξαμίλια των Αγ. Σαράντα. Η έκταση έχει παραχωρηθεί αύθαιρετα από την αλβανική Κυβέρνηση σε επιχειρηματία για την ανέργεση τουριστικής μονάδος, με την όνομασία, μάλιστα, “Monastiri Resort”, ενώ η Εκκλησία της Αλβανίας προσπαθεί με κάθε τρόπο να έμποδισή επίδοξους καταπατητές.

Αν και η Μονή του Αγίου Γεωργίου κατέθεσε, από το 2017, αποδεικτικά έγγραφα και ιστορικές πηγές, για την επίσημη κατοχύρωση της ακίνητης περιουσίας της, ή οποία ανέρχεται σε περίπου 1.200 στρέμματα, δεν έπηρεε καμιά απάντηση και δεν υπήρξε έγγραφη στο Υποθηκοφυλακείο. Αντί αυτού εγκρίθηκε ο “Αναθεωρημένος Χωροταξικός Σχεδιασμός των Παράκτιων στους Δήμους Χειμάρρας και Αγίων Σαράντα”, σύμφωνα με τον όποιο όλοι οι κολπίσκοι στην περιοχή αυτή, όπου υπάρχει και από ένα Όρθόδοξο Μοναστήρι, μετατράπηκαν σε τουριστικές δομές!

Και έπειδή, ή έκκλησιαστική περιουσία δεν έχει έπιστραφή (αν και είχε κατασχεθή επί κομμουνιστικού καθεστώτος), πολλοί Ναοί και Μοναστήρια στην Αλβανία, που είναι αναγνωρισμένα ως πολιτιστικά μνημεία, θεωρούνται ιδιοκτησία του Κράτους. Έτσι οι ... “καλές σχέσεις” Ελλάδος – Αλβανίας καλά κρατούν! Είπατε τίποτε;

“B.B.”

ΣΤΑΛΙΝΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

Συνεδρίασε το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Αθηναίων, με άφορμή το ζήτημα της φυλακίσεως από τους Αλβανούς του έλεγμένου Δημάρχου Χειμάρρας Φρέντη Μπελέρη και του συνεργάτη του Παντελή Κοκαβέση. Παρόντες στην συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου ήταν ο γιός του Δημάρχου Χειμάρρας κ. Πέτρος Μπελέρης, ο άδελφός του Λεονάρδος, καθώς και ο πρόεδρος των Χειμαριωτών Αθηναίων κ. Θεοδωρής Γκούμας.

Το Δημοτικό Συμβούλιο με ψήφισμά του έπεσήμανε, μεταξύ άλλων, την έπιτακτική ανάγκη άπελευθερώσεως των δύο Βορειοηπειρωτών Μπελέρη και Κοκαβέση. Επίσης, τονίστηκε, ότι ή Έλληνική Κοινότητα της Βορείου Ηπείρου δικαιούται να άπολαμβάνη την έλευθερία της, με σεβασμό στην ιστορική της ταυτότητα και στις παραδόσεις της. Τέλος αναφέρθηκε ότι ή Αλβανία καλείται να έναρμονισθή με τα έυρωπαϊκά δεδομένα, προκειμένου να γίνη – όπως έπιδιώκει – μέλος της Εύρωπαϊκής Ένωσεως.

Όμως, οι δημοτικές παρατάξεις του ΣΥΡΙΖΑ και του Κ.Κ.Ε. άπέρριψαν το ψήφισμα! Κι' ένώ σε κάθε εύκαιρία είναι “στα κάγκελα” για όλες τις άλλες μειονότητες, δεν θέλησαν – λόγω της ιδεοληψίας τους – να στηρίξουν την Έθνική Κοινότητα της Βορείου Ηπείρου. Κατά τα άλλα, θέλουν να λέγονται “προοδευτικοί” ή “υπερασπιστές των ανθρώπινων δικαιωμάτων”, βεβαίως για όλους τους άλλους πλην των Έλλήνων Βορειοηπειρωτών... Ντροπή και πάλι ντροπή!

“B.B.”

ΦΡΕΝΤΗ ΜΠΕΛΕΡΗΣ

Στις 12 Μαΐου 2023, προπαραμονή των Δημοτικών Έκλογών στην Αλβανία, το καθεστώς Ράμα συνέλαβε τον ύποψήφιο Δήμαρχο Χειμάρρας Φρέντη Μπελέρη και τον συνεργάτη του Παντ. Κοκαβέση.

Ο Μπελέρης έξελέγη πανηγυρικά Δήμαρχος της Χειμάρρας. Αλλά το αλβανικό καθεστώς έξακολουθεί να τον κρατά φυλακισμένο με ψεύτικες κατηγορίες, ότι δ΄ήθεν άποπειράθηκε να έξαγοράση ψήφους στις πρόσφατες δημοτικές έκλογές.

Πάντως, ή περίπτωση Μπελέρη άρχίζει να άνεβαινή στην άτζέντα της ένταξιακής διαδικασίας Ε.Ε. και Αλβανίας. Ήδη δύο έυρωβουλευτές, ο Μανώλης Κεφαλογιάννης της Ν.Δ. και ο Νίκος Παπανδρέου του ΠΑΣΟΚ, άρχισαν να κινούν τα νήματα και να ζητούν την παρέμβαση των έυρωπαϊκών όργάνων, καθώς γίνεται καταπάτηση του Διεθνούς Δικαίου από μια ύποψηφια προς ένταξη Χώρα, όπως είναι ή Αλβανία.

Βέβαια, ή Έλληνική Υπηρεσιακή Κυβέρνηση δεν έχει όπωσδήποτε την δυνατότητα ήχηρης παρεμβάσεως στα όργανα της Ε.Ε. Έλπίζουμε, όμως, και εύχόμαστε ή Κυβέρνηση που θα προκύψη από τις έκλογές της 25ης Ιουνίου να άναλάβη δυναμικά το ζήτημα.

“B.B.”

Ίδρυτής: Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΟΣ (+)
Ίδιοκτησία: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Βορειοηπειρωτικού Αγώνος (ΠΑ.ΣΥ.Β.Α)

Έδρα: Κόνιτσα Ιωαννίνων - **Άλληλογραφία:** «Βορειοηπειρωτικών Βήμα» 441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ
Τηλέφωνο: 26550-23384 - **Τηλεμοιότυπο (Fax):** 26550-23385
Ήλεκτρονικό Ταχυδρομείο (e-mail): vor.vima@imdpk.gr
Έκδοτης -Υπεύθυνος κατά τον Νόμο: Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ. ΑΝΔΡΕΑΣ.
Διευθ. Συντάξεως: Δημ. Καλλιακμάνης. **Υπεύθυνοι Ύλης:** Χρ. Σιχλιμπίρης, Γ. Έξαρχος.
Σύμβουλος Έκδόσεως: Απ. Σουτόπουλος. - **Νομικός Σύμβουλος:** Αθ. Κίτσιος
Είδικοι Συνεργάτες: Απ. Π. Παπαθεοδώρου, Κ. Χολέβας, Ιωάν. Παπαφλωράτος.
Έκτύπωση - Ήλ. σελιδοποίηση-Βιβλιοδεσία: Veneto A.B.E.E.: Τηλ.: 26510 85333

Το «Βορειοηπειρωτικόν Βήμα» εκδίδεται και κυκλοφορεί δωρεάν.
Έπειδή, όμως, τα έξοδά του είναι πολλά, γι' αυτό κάθε οικονομική ένιχυση γίνεται εύχαριστως δεκτή ή με Ταχυδρομική Έπιταγή (441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ) ή στον λογαριασμό 386/296059-16 της ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ. Όσοι έπιθυμούν να λαμβάνουν το «B.B.» στο σπίτι τους ή στην έργασία τους, μπορούν να στείλουν τα στοιχεία τους: ή με έπιστολή τους στην διεύθυνση 441 00 ΚΟΝΙΤΣΑ, ή στην ήλεκτρονική διεύθυνση vor.vima@imdpk.gr ή έπικοινωνώντας στο τηλέφωνο 26550 25029 (π. Χερουβείμ).

ΑΡΙΘΜΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ (ΠΑ.ΣΥ.Β.Α)
στην ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ IBAN: GR 780110386000038629605916